

2011
подарък
календар
за
годината

Дългосрочна визия за
управление до 2050 г.

БТС в Обществен консултативен съвет за НП „Централен Балкан“

„Пилотният модел за колективно управление, създаден към Дирекция НП „Централен Балкан“, поставя началото на нов начин за съхранение и опазване на околната среда в България чрез колективно взети решения на всички заинтересовани страни, обединени около консенсуса, а не около противопоставянето.“ Това заяви министърът на околната среда и водите Нона Караджова в обръщението си към

участниците в Церемонията за учредяване на първия Обществен консултативен съвет в България към НП „Централен Балкан“. Церемонията се проведе на 30.11.2010 г. в София след почти двегодишно сформирание на съвета в рамките на проект „Модел за управление с участие на заинтересованите страни на Централен Балкан - елемент от Националната екологична мрежа“. Министърът на околната

среда и водите поздрави участниците за това, „че са успели не само да идентифицират и съгласуват различните гледни точки, но и да ги обединят в името на опазването на НП „Централен Балкан“ не само като българска, но и като европейска и световна ценност“. В поздравлението си към участниците в Церемонията посланикът на Кралство Норвегия в България Н.пр. Продължава на стр. 2

КАЛЕНДАРЕН ПЛАН НА БТС Декември

Национални инициативи
Национално движение „Опознай България“ – 100НТО – януари-декември, НОК на движението
Национално движение „10-те планински първенци“ – януари – декември, НОК на движението
Национално движение „Опознай родния край“ – януари - декември, БТС, МОМН, МФБС, МК, ТД
Културни прояви
Коледни и новогодишни песенни празници и концерти - цялата страна, БТС, ТД по места
Състезания по спортно катерене за купа „Академик“, гр.Русе, СТПД „Академик“

Издания на БТС
на половин цена

По случай коледните и новогодишните празници БТС прави специално празнично намаление от 50% на следните издания на съюза:

Комплект „Ком-Емине“ /7 бр. карти/ – от 10,50 лв. на 5,25 лв.
Карта „София и околностите й“ – от 2,00 лв. на 1,00 лв.
Карта „Осогово“ – малка – от 2,50 лв. на 1,25 лв.
Карта „Осогово“ – голяма – от 6,00 лв. на 3,00 лв.
Карта „Беласица“ – от 4,00 лв. на 2,00 лв.
Карта „Южен Пирин и Славянка“

– от 4,50 лв. на 2,25 лв.
Пътеводители от поредицата „Нова туристическа библиотека“:
„Черни връх“ – от 2,00 лв. на 1,00 лв.
„Ботев връх“ – от 2,00 лв. на 1,00 лв.

Намалението е валидно
до 31 декември 2010 г.
Купете сега – на половин цена!

Изданията могат да се намерят в:
-Централата на БТС: гр. София, бул. „В. Левски“ 75
-Информационния център на БТС – в подлез на бул. „В.Левски“ и ул. „Гурко“ – срещу централата на БТС
-Туристическите дружества

Петя Колчева „В сянката на Еверест“

Излезе от печат новата книга на Петя Колчева за изкачването на Еверест през 2009 г. Тя представлява сборник писма, изпратени от базовия лагер, както и над 150 фотографии от прекрасните Хималаи. Книгата на голямата наша алпинистка

„В сянката на Еверест“ е луксозно издание от 190 страници, голям формат и съдържа DVD с непубликувани документални видеокадри. Предговорът е от друг голям наш алпинист Дойчин Боянов.

(Повече на стр. 20)

Не пропускайте календарите на БТС!

За 2011 година- серия „Пещерите“

Излязоха от печат календарите на БТС за 2011 г. Трите еднолистни и един работен календар са от серията „Пещерите“. На тях могат да се видят прелестите на подземните перли на България: „Ягодинската пещера“, пещерите „Снежанка“, „Дяволското гърло“ и „Съева дупка“. Еднолистните календари са с размери 50/35 см, пълноцветен печат, а работният е с три секции.

Календарите могат да се намерят в централата на БТС: София, бул. „Васил Левски“ 75, в Информационния център на БТС / в подлеза на бул. „Васил Левски“ и ул. „Гурко /, а също и в туристическите дружества по места.

Цената на еднолистните календари е 1,00 лв., а на работните – 2,50 лв.

Виж стр. 3

DACIA DUSTER

Шокиращо достъпен

от 19 990 лв. с ДДС*

3 год
ГARANЦИЯ
или 100 000 км

DACIA
GROUPE RENAULT

DACIA
Leasing

www.dacia.bg | Достъпно пространство

*С покупката на Dacia Duster имате възможност да ползвате ганъчен крегит по ЗДАС. Цена без ДДС от 16 660 лв. Моделът притежава заводска хомологация N1 с 3+1 места. Среден разход от 5,1 до 8,0 л/100км; емисии на CO₂ при смесен цикъл от 135 до 185 г/км. Открийте специалните условия на Dacia Leasing на www.dacia.bg

СПОРТ ТОТО

До река Ерма

На 19,20 и 21 октомври КТВ „Ряхова крепост“, гр.Горна Оряховица, реализира великолепна екскурзия до гр.Перник и ждрелото на р.Ерма. Тя стана възможна благодарение на г-жа Антоанета Йорданова, секретар на ТД „Кракра Пернишки“.

Денят на пристигането ни съвпадна с празника на гр.Перник, чиито патрон е Св.Ив.Рилски. Бяхме щастливи да вземем участие в тържествата и да разгледаме забележителностите на този

удивителен град: Исторически музей, Дом на миньора, Музей на миньора, цветни фонтани, бляскав площад и представителни обществени сгради. Присъствахме и на тържествена литургия в черквата „Св.Иван Рилски“, където се помолихме за здравето на перничани и благодарности на този толкова гостоприемнен град.

До вечерта Перник се огласяше от оркестри,

карнавални шествия, рецитали. Празничната заря бе феерична по мащабност и блясък. Получихме огромно удоволствие от фойерверките и светлинните ефекти. Следващият ден беше още по-възвущ. Очакваше ни несравнимата красота на Ждрелото на р.Ерма. Пътят ни минаваше през градовете Брезник и Трън, а в с.Студен извор разгледахме уникалния музей на киселото мляко и раз-

говаряхме с неговия чародей Стамен Григоров.

По-нататък маршрутът ни отведе в с.Бусинци с неговия изключителен музей на грънчарските занаяти. Тук ни запознаха с уникални технологии и експонати.

Непосредствено преди Ждрелото се отбихме в скалния параклис „Св.Петка“.

Ето ни най-после и на самото Ждрело. Наричат го Трънско или Ломнишко. Този приро-

ден феномен поразява с величие и красота. Снимаме, любуваме се на есенните багри, дишаме сладкия и още топъл въздух на златната есен.

На следващия ден предприехме поход до планината Голо бърдо. Минахме през Малко Градище и чешмата „Земнен рай“. На връщане за кратко се запознахме с туристическия комплекс „Смильовец“.

Много исторически разкази ни съпътстваха благодарение на ерудитаната и начетена наша водачка, на която сме признателни за всичко.

Лина Марини

По зелените пътеки на духа

Клубът по културно-исторически и екологичен туризъм при читалище „Асклепийон“ в Кюстендил набира все по-голяма популярност сред любителите на природата. Инициатори за неговото учредяване са Виолета Атанасова – журналист, и дългогодишният планински водач Стефан Иванов. Началото на инициативата „По зелените пътеки на духа“ бе поставено преди около 3 години с едnodневни маршрути из Кюстендилския регион. Най-интересни за туристите бяха по-

ходите до оброчищата край селата Лиляч и Пастух, Скакавишкия водопад, местностите „Черната скала“, „Шегава“, пещерата над село Илия и други погранични забележителности.

На следващия етап дейността на клуба се насочи към организиране на туристически маршрути из цялата страна, та чак до Силистра и Смолян. Водачът Стефан Иванов вече е планирал екскурзии и пътешествия за следващата година.

Даниела Стоименова

Една година ТК „Незабравка“ – Велико Търново

През месец октомври се навърши една година от основаването на ТК „Незабравка“. За този кратък период клубът проведе следните туристически мероприятия:

Национални туристически походи: „По пътя на четата на поп Харитон и Бачо Киро“ от Бяла Черква до Дряновски манастир, „По пътя на Ботева чета“ от Козлодуй до Окопчица, „По последната диря на Апостола на свободата Васил Левски“ от гр. Пазарджик до гр. Карлово, Национален поход „Ком-Емине 2010“ – 1 участник, Национален поход „По стъпки-

те на Капитан Дядо Никола“ – В. Търново, през Соколски манастир до Габрово; изкачване на Черни връх.

Пешеходни туристически маратони: „Цар Иван Асен 22 2010“, 200 км/40 часа от гр. В. Търново до с. Клокотница, обл. Хасково; Десети юби-

леен туристически маратон „Хвърковатата чета 2010“, 100 км/24 часа от гр. Панагюрище до м. Оборище; Републикански нощен туристически поход „Верее – 2010“, 70 км/12 часа от м. Предела до вр. Шипка – двама участници, като единият е награден за най-малък

участник в проявата; „Петрова нива 2010“, 100 км/24 часа от гр. Бургас до м. Петрова нива в Странджа планина и „Панайот Волов 2010“, 120/30 часа от гр. Бяла, обл. Русе до гр. Шумен.

Екскурзии до: Седемте рилски езера, Деветашката пещера, Крушунски водопади – три дни; Трidневна със спане на палатки по маршрут: В. Търново, Бачковски манастир, Чудните мостове, Пампорово, Широка лъка, Триградско ждрело, пещерите Дяволско гърло и Ягодинска, язовир Доспат, гр. Батак, пещерата Снежанка, гр. Перуцица, гр. Калофер, с. Шип-

ка, вр. Шипка, В. Търново; едnodневна екскурзия В. Търново–Дряновски манастир–пещерата Бачо Киро–В. Търново.

Събори: участие в V²²² Национален туристически събор „Кристален еделвайс“ край язовир Копринка; на Черни връх по случай 115 години организирано туристическо движение в България. Тържественото честване съвпадна с 50-годишната туристическа дейност на здт мс Димитър Богданов и се проведе от 17:00 часа на 30.10.2010 г. в камерната зала на читалище „Искра“.

Богомил Иванов

БТС в Обществен консултативен...

Продължение от стр. 1

Тове Скарстейн пожела „успех на Обществения консултативен съвет, който е първото в България съвместно гражданско управление за правене и прилагане на политики в областта на околната среда и устойчивото развитие“. Нела Рачевиц, директор на Дирекция НП „Централен Балкан“, представи 20-те членове на Обществения консултативен съвет, сред тях и БТС, които подписаха Учредителния протокол. Той беше връчен на министър Нона Караджова с пожелание да посети едно от заседанията на съвета, които ще се провеждат най-малко 4 пъти годишно съгласно разработения и приет Правилник за дейността му. Това е един от

първите два стратегически документа, разработени от членовете на Обществения консултативен съвет. Вторият е дългосрочната Визия за развитието на Национален парк „Централен Балкан“ до 2050 г. Това е единствената до момента визия за политиката и управлението на Национален парк

в България, която може да бъде използвана като готов модел за мултипликация и споделяне на натрупания опит. В дискусиите за нейното разработване са участвали над 750 души по време на работните срещи по проект „Модел за управление с участие на заинтересованите страни на Централен

Балкан – елемент от Националната екологична мрежа“. Той се изпълнява от фондация „ТАЙМ“, в партньорство с Дирекцията на НП „Централен Балкан“. Проектът се финансира от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия чрез финансов механизъм на Европейското икономическо пространство. Целта е да предложи на национално ниво модел за съвместно управление на защитена територия и защитена зона по Натура 2000 – какъвто е Нацио-

национален парк „Централен Балкан“ обхваща територия от 717 км², включваща част от 5 области, 9 общини и 31 землища в страната. Паркът е сертифициран член на мрежата от защитени територии PAN Parks от 2003 г. и е сертифициран за още 5 години през 2010 г. През 2009 г. Комитетът

на министрите на Съвета на Европа удостои НП „Централен Балкан“ с Европейска диплома за защитена територия. Тази грамота се присъжда на европейски територии с големи и съхранени природни богатства, запазени традиционни социално-икономически дейности и добро управление.

национален парк Централен Балкан. Сформирането на Обществения съвет е резултат от осъзната необходимост от представителен, демократично и

публично приет форум за консултации и постигане на съгласия по проблеми, свързани с управлението на НП „Централен Балкан“.

Ноемврийски уикенд в Стара планина

След разнообразните прояви на ТД "Бели брези", гр.Борово, Русенска област, с маршрут до планините Витоша, Ст.планина и Родопи, в късната есен, използвайки прекрасните дни на циганското лято, дружеството организира поход до х. "Добрила". Към нея се отправихме 45 любители на планината.

Времето беше слънчево и тихо и от центъра на Калопер се виждаше прекрасна гледка – в далечината ясно се открояваше старопланинският първенец вр. Ботев.. А в по-близък план пъстрееше палитрата на златната есен, обвила града.

Следващият ни обект бе Карлово, откъдето нашата разходка продължи към лифтената станция. Непосредствено до нея се намира Девическият манастир "Св.Спас" и дядо Стояновата воденичка, описани в произведенията на Ив.Вазов.

Лифтът ни изкачи на около 1800м.н.в. Оттук започва пешеходният преход към х. "Добрила". Тя се е сгушила в прегръдките

на Троянския Балкан – дял от Средна Стара планина, в седловината между върховете Добрила и Левски (Амбарица).

Хижата ни посреща обляна от лъчите на красивия залез... Вечерта тук звучаха до късно планински песни и се виха кръшни хора.

В неделя сутринта туристите оформиха две групи – първата, водена от секретаря и планински водач Здравко Ангелов потегли към вр. Амбарица, а втората се отправи към изворите на р. Осъм. В късния следобед, събрали се, стегнахме раниците и отпътувахме през Троянския проход за Северна България. За кратко спряхме в Троян, където си купихме грънчарски изделия.

Ръководството на ТД "Бели брези", гр.Борово, пожелава на своите членове и всички туристи много здраве, усмивки и щастливи мигове сред природата и през следващата 2011 година!

Светла Цветкова

Атос на Атон

Туристи от ТД "Сърнена гора", водени от Денчо Колев, посетиха като поклонници Света гора в Гърция в периода 23-27 септември. В групата влизаха освен водача още туристите: Алексей Стоев, Стефан Тодоров, Чавдар Златев, Любомир Банков, Сево Йорданов, Борис Иванов, Христо Иванов, Георги Боев, Петьо Койнов, Георги Динков, както и отец Илия от Катедралния храм "Свети Димитър" в Стара Загора, отец

Никола от храма в село Устрем, Ямболско и Димитър Чифчиев от София. На 23 септември по обяд групата акостира на арсената /пристанището/ на българския манастир "Свети Георги Зограф". Втората половина от деня бе отделена за работа в маслиновата градина на обителта, а на 24 септември обработихме повече от 200 кг набрани маслини, които да бъдат приготвени за консумация. На 25 септември рано сутринта

група от 11 туристи потегли към Карейя и след пеша поход от 3,30 часа достигна крайната точка, а оттам с транспорт се придвижи до манастира "Великата Лавра". На 26 септември туристите тръгнаха в 6 00 часа и след около 8,30-9 часа трудно и стръмно катерене достигнаха най-високата точка на Атон - връх Атос (2033м) при студено и мъгливо време. След снимки и кратка почивка за около 4,30ч туристите се спусна-

ха до скита "Света Ана". На 25 септември поради лошо време групата остана още 24 часа на скита, тъй като фериботите не плуваха по водите около полуострова. На 26 септември групата отплава и към нея се присъединиха и 3-мата останалите в манастира "Свети Георги Зограф", които 2 дни ра-

връх

ботиха по обработка и добив на дървен материал. Маршрутът продължи на около 1 км над манастира в посока манастира "Ватопед" и достигна около 14ч пристанището Уранополи. Оттам след около 8 часа през Йерисо/кратък плаж-/Ставро-Аспровалта-Ксанти-Златоград-Кърджали-Хасково-Димитровград-Стара Загора туристите се прибраха в родния град около 0,20 часа на 27 септември!

P.S. Благодарности към ръководителя на проявата Денчо Колев за перфектната организация на проведеното мероприятие!!!

Чавдар Златев
ТД „Сърнена гора“

ОТ НАШАТА ПОЩА

Здравейте, „Ехо“!

Ние сме туристи ветерани от ТД „Хеброс“, Димитровград. На 17, 18, 19 и 20 септември направихме един труден за нас ветераните поход, като по-младите ни другари го понесоха по-леко.

От сп. "Св.Петка" на теснолинейката за Добринище тръгнахме пеша за х. "Юндол" в едноименната курортна местност в Родопите. Там преспяхме и на другия ден – 18 септември, отново с раници на гръб и тояжки в ръце потеглихме, радвайки се на хубавата борова гора, за местността Куртово, където се намира хижа „Хр.Смирненски“. Хижа се оказа рай за нас след спането в предходната „Юндол“. Красива, добре поддържана постройка, усмихната домакиня. Въпреки таванските стаи, в които бяхме настанени, топлата вода в баните, чистотата и подредената стогова, добрата храна ни се сториха като петзвезден хотел.

На 19 септември бяхме отново на път. За Белмекен. До язовира и спортния комплекс беше добре. Там си направихме снимка, която ви изпращам – 8 жени и трима мъже.

Оттам започна трудното изкачване – нагоре и все нагоре, на път за х. "Белмекен". Никой от нас не беше идвал

насам и се водихме по маркировката. Благодарение на нашите водачи Кирилка и инж.Братанов, никъде не сгрешихме. Минахме покрай самия връх Белмекен, но никой от нас няма сили да го изкачи.

Продължихме за хижата, която намерихме в един циркус – една страхотна дупка, обградена отвсякъде с черни, намръщени скали, обраснали тук там с клек и хвойна, а на дъното – мрачно, черно езеро. До езерото се виждаше недовършена бетонова постройка. За да отидем до нея, а това беше хижата, трябваше да слезем по стръмна камениста пътека – същински ад! Там долу с учудване прочетохме на един камък цифрата 2224 м н.в., а горе колко ли е – Бог знае.

В хижата ни посрещнаха млад мъж и бумтаща печка в полутъмната стогова. Ех, на 79 години, си казах аз, доживях да дойда на Белмекен, моя отдавнашна мечта!

През нощта със страшно бучене на буря от дъжд и сняг ни събуди могъщата Рила.

Сутринта бурята беше отминала, а топлата печка и чаят ни дадоха сили да тръгнем по стръмната камениста пътека до с.Костенец и – обратно за дома.

Виолета Милкова,
Димитровград

Туристически празник

На 28.10.2010 г. ТД „Добруджанец“ съвместно с клуб „Млад турист“ от ОУ „Хр. Смирненски“ (р-л Иванка Кръстева), гр. Г. Тошево, организирахме и проведохме туристически празник в гората край с. Преселенци.

Председателят на дружеството Димо Димов запозна участниците с правилата на предстоящото състезание по туристически умения и сърчност – разкачване и скачване на палатка, оборудване на раница за поход, построяване на лагерен бивак и запалване на лагерен огън. С радостни възгласи и много настроение протече надпреварата.

Отличилите се отбори получиха награди от председателя на ТД „Добруджанец“. Следваше викторина с въпроси на туристическа тема. Участниците, които отговориха правилно, получиха предметни награди.

Празникът завърши с обещание за съвместна дейност и нови изяви през следващата 2011 г.

Чрез любимия вестник „Ехо“ ТД „Добруджанец“, гр.Г.Тошево, честити предстоящите коледни и новогодишни празници на ръководството на БТС, на туристическите дружества в цялата страна и на всички любители на туристическата идея, като им пожелава здраве и нови туристически завоевания.

Повече срещи и по страниците на вестника!

Димо Димов

БЪЛГАРСКИ ТУРИСТИЧЕСКИ СЪЮЗ

2011

ГОДИНА

серия „Пещерите“

Не пропускайте календарите на БТС!

Пещера Дяволското езеро

31 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

Януари January Január

Февруари February Februar

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

Март March März

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

№68

София. Археологически институт с музей при БАН

Археологическият институт с музей при БАН представя материалната и духовната култура на племената и народите, населявали днешните български земи от най-дълбока древност до XVIII в. Националният археологически музей е най-старият музей в България. Със своя фонд от 55 000 основни единици и около 300 000 монети, ателиета за консервация и реставрация на живопис, керамика, метал и камък той е най-големият археологически музей в страната и един от най-големите в Европа. Историята на тази наша национална съкровищница е дълга. В настоящия си вид функционира от 1949 година. Продължител и правопреемник е на Отдела за ценности към създадената през 1878–

1879 година библиотека в София, преобразуван в 1892 година в Народен музей и Български археологически институт, образу-

ван през 1921 година като първи научен институт у нас.

Невъзможно е в няколко реда да бъде пред-

ставено най-важното от забележителната дейност на АИМ – БАН. Даже само изброяването на основните му секции подсказ-

ва изключително широкия спектър на научните търсения и интереси: „Праистория“, „Тракийска археология“, „Антична археология“, „Средновековна археология“, „Нумизматика и епиграфика“ и не на последно място „Проблемна група за интердисциплинарни изследвания“.

Изключено е да се изброят имената и на всички изтъкнати специалисти, допринесли за всепризнания авторитет, с който се ползва АИМ – БАН днес, но все пак трябва да споменем две имена на основоположници – на Константин Иречек, който още през 1881 година мисли за новия музей като за място, в което „всеки родолюбец ще може да се запознае по-отблизо с отечеството си“ и „всеки чужденец да си състави ясно и добро понятие за България и за българите“, и на проф. Богдан Филев – двигател при създаването на музея и в продължение на първите 20 години негов фактически ръководител.

Днес Археологическият институт с музей е истинска съкровищница с над 450 000 експоната, съхранявани в неговите фондове. Ето само два примера: 6500 антични и около 200 средновековни каменни паметника и нумизматична сбирка, която би направила чест и на най-големите музеи в света.

Непременно трябва да се спомене зала „Трезор“, където акцентът пада върху три световноизвестни съкровища: Вълчитрънското, Луковитското и онова от Николаево /Плевенско/. Тази зала е предназначена за експонирането освен на съкровищата, така и за находки от гробове и единични предмети с особено голямо художествено и историческо значение.

АИМ – БАН има филиали в Шумен и Велико Търново.

Адрес: ул. „Съборна“ № 2, **Работно време:** лятно – от 10:00–18:00; зимно от 10:30–15:30 с обедна почивка; почивен ден – понеделник). Има печат

Съхранява над 22 000 експонати, разпределени по колекции: времеизмерване, транспорт, фото и кинотехника, оптика, звукозапис и звуковъзпроизвеждане, радио и телевизия, изчислителна техника, музикални механизми, геодезически уреди, измервателна техника, битова техника, шевни и пищеви машини, физични уреди, съобщителна техника. В музея се пазят ценни свидетелства, свързани с живота и научното творчество на видни дейци на българската наука и техника, интересни единични изделия и др. Научният архив включва над 2000 единици. Музеят разполага с видеоархив, киноархив, фотоархив, справочен апарат по история на науката и техниката, личностни архиви, специализирана библиотека-читалня с над 12 000 книги и периодични издания, сбирка от художествени творби с техническа тематика, картографски произведения. В постоянната експозиция на площ от 1000 кв. м са показани едва около 1000 предмета от богатия фонд. По-

Националният политехнически музей

литехническият музей е разработил над 140 тематични изложби от различни области на знанията: „Спомени за българската индустрия“, „Запознайте се с музея за наука и техника“, „Магията на камера обскура“, „Историята на българската техника“, „Електрификацията на България“, „Минното дело в България“ и много други. Изложбите са показвани в страната и чужбина. Броят на посетителите е около 30 000 годишно. Публиката на музея се състои предимно от млади хора – ученици и студенти, от специалисти в областта на техниката и технологиите, от български и чуждестранни туристи. **Има печат.**

Адрес: ул. „Опълченска“ № 66. **Работно време:** от 9:00–17:00 с обедна почивка; почивни дни събота и неделя.

За контакти: 02/831 30 04; 02/931 80 18

Часовниците, които разказват

Те са на различна възраст, над 500 на брой, издавали някога какви ли не звуци – на кукувички, звънци, камбани. На различна възраст са. Започват да ги събират през 1971 г., а прелюбопитната експозиция е в Националния политехнически музей в София.

Част от тях са зад витрините и не ги навиват, други са в храни-

лицата. Някои работят, други чакат да бъдат реставрирани. Сред ценните експонати са 17-те часовника от колекцията на царете Фердинанд I и Борис III. Според оценката на специалистите най-ценен в колекцията е френският часовник сфера от 1815 г. Той е уникален с това, че стрелките са неподвижни, а циферблатът се върти.

През 1893 г. по поръчка на Фердинанд е купен първият часовник марка „Рифлер“ с цел да определя точното време. Когато е бил действащ, се е намирал в обсерваторията в Борисовата градина в София. Човекът, поддържал царските часовници, е Георги Хаджиниколов. Той е първият българин, завършил ча-

совникарство в Швейцария през 1916 г. Хаджиниколов създава първата часовникарска кооперация „Зора“, а през 1930 г. първата фабрика „Гномон“. Работи неуморно. Не го задоволява да е сам в занаята и организира курсове по часовникарство.

Всъщност ерата „Хаджиниколов“ завършва някъде през 70-те години на XX век. Неговите шедьоври обаче са част от сегашното ни всекидневие. Можем да ги видим по повечето гари на страната на чакалните, по кулите също има неговите изделия. В София негови са например часовниците на Александровската болница, на Финансово-стопанската гимназия, над Агенцията по заетостта... Часовниците носят историята на времето, те са като книгите – разказват, подсказват, учат. Разглеждане на колекцията може само да ви обогати.

Националният исторически музей е създаден на 5 май 1973 година с постановление на Министерския съвет. На 2 март 1984 година в чест на 1300-годишнината от създаването на Българската държава нова представителна изложба е открита в бившата сграда на съдебната палата. Музеят обхваща

целия период от праисторията до наши дни. Приземният етаж съхранява експонати от най-старо време до средните векове и включва златни и сребърни съкровища (като Панагюрското), керамика и археологически находки. Първият етаж е посветен на църковното изкуство, културата на Българското Възраждане през XIX

век и включва национални костюми, килими и характерно обзаведени стаи от този период. В момента колекцията на музея съдържа над 533 000 експоната от различни исторически периоди. Според професор Божидар Димитров, директор на Националния исторически музей, той спокойно може да се сравнява с Лувъра и Бритиш музеум, а стойността на културните и историческите ценности, които се съхраняват в него, е между осем и десет милиарда евро. НИМ наистина притежава изключителни находки – уникални златни съкровища, артефакти от тракийската епоха – керамика, бронз, мрамор и злато. Една от най-големите колекции от гръцките полиси е събрана в зала „Аполония Понтика“ – стотици ценни съдове рисувана керамика и глинени статуетки. Много богати са експозициите от Римската и Ранновизантийската епоха, както и паметниците от средновековна България. Всички тези експонати са намерени на днешната територия на страната или в близка чужбина

Национален исторически музей

– Македония, Северна Гърция, Румъния, Сърбия, Бесарабия, Молдова и Украйна. За съжаление, поради липса на място музеят може да показва най-много един процент от онова, което притежава. На особено внимание е радва експозицията „Непоказваните съкровища“, в която са експонирани артефакти, уникални не само за нашата страна, но и за света

Има печат.

Адрес: ул. „Витошко лале“ №16, **За контакти:** тел: 02/955 42 80

www.historymuseum.org; **Работно време:** Зима (ноември–март): 9.00–16.45; лято (април–октомври): 9.30–17.30; Почива на национални празници

№58

Възможности за нощувка

Туристически дом „Алеко“ в София, ж.к. „Овча купел“, ул. „Любляна“ № 46А, от спирка Овча купел – трамвай № 11 и 15. **Стопанин:** БТС – София. **За контакти:** БТС – Информационен център, тел.: 02/980-12-85, 0882/966 320, 0882/966319, www.btsbg.org, e-mail: centerbts@btsbg.org

Туристическа спалня „Юбилейна“, намира се в ж.к. „Красна поляна“, ул. „Ришки проход“ №1. **Изходни пунктове:** от Централна жп гара – автобус № 60 до сп. Добрич и оттам още 10 мин. Тук спират автобуси № 83 и 11. **Стопанисва:** ТД „Черни връх“ – София, ж.к. „Красна поляна“, ул. „Ришки проход“ № 1.

№62

Национален музей за българско изобразително изкуство

Помещава се в сградата на бившия Царски дворец. В галерията са изложени над 3000 художествени творби – живопис, скулптура и графика на видни представители на българското изобразително изкуство. Днес е трудно да си представим, че една от най-емблематичните сгради на столицата, приютила Националната художествена галерия и Етнографския институт с музей при БАН, е била турски конак, но е така. Има непотвърдени предположения, че именно в нея е бил осъден Васил Левски. Между 1881–1894 година се пристрояват западното и източното крило, и сградата се превръща в дворец. След 1944 година в нея временно се помещава Министерският съвет.

Заслугата за създаването на Националния музей на българското изобразително изкуство, както е официалното название на НХГ днес, е на някогашния заместник-мет Симеон Игнатов, който посветил много усилия, за да положи началото на художествена сбирка с ясно намерение тя да се превърне в представителна нацио-

Национален етнографски музей

В сградата на бившия Царски дворец се помещава и още една изключителна сбирка. Създадена е през 1906 година под названието Национален етнографски музей. Тук се колекции от произведения на българските традиционни занаяти, костюми, тъкани, шевици, накити, музикални инструменти. Общо – повече от 50 000 експоната, датиращи към XVII до средата на XX век, които представят традиционните български художествени занаяти и изкуство от цялата българска етническа територия. През 1949 година музеят се обединява с Института по народонаука и така се поставя началото на Етнографския институт с музей при БАН, оглавен от академик Стоян Романски. Към съкровищницата на музея е включена и бо-

гата колекция на нашите сънародници, които живеят извън политическите граници на България – в Западните покрайнини и Македония, Северна Добруджа и Банат.

Богатствата на музея са неизброими и са събрани в няколко фонда:

- „ДОМАШНИ ЗАНАЯТИ И ПОКЪЩНИНА“ – предмети от обзавеждането на дома;
- „ДЪРВОРЕЗБА“ – предмети от всекидневния бит, но освен това музикални инструменти, както и църковна дърворезба с произведения на основните български школи – Тревненска, Дебърска и Самоковска;
- „ЗЕМЕДЕЛИЕ И ЖИВОТНОВЪДСТВО“ – всичко, което съпътства трудовото всекидневие на българите;
- „КЕРАМИКА“ – изключено е даже най-

повърхностното изброяване на предметите;

- „КИЛИМИ И ЕДРИ ТЪКАНИ“ – изумително красиви черги, килими, козаци, китеници;
- „КОВАНО ЖЕЛЯЗО“ – разнообразни оръдия на труда и такива за украса;
- „МЕДНИКАРСТВО“ – над 2000 предмета от кована мед;
- „НАКИТИ“ – изключително богатство, което не може да бъде описано с думи;
- „ОБИЧАИ И ОБРЕДЕН РЕКВИЗИТ“, „ТРАДИЦИОННО НАРОДНО ОБЛЕКЛО“, „ЧУЖДЕСТРАННО ИЗКУСТВО“, „ШЕВИЦИ И ДРЕБНИ ТЪКАНИ“...

Адрес: пл. „Батенберг“ 1; 02/988 42 09; Работно време: лятно 10:00–17:00; зимно 11:00–16:00; почивен ден понеделник. Има печат.

Боянската черква е най-забележителният паметник на българската средновековна живопис. Един от най-добре запазените и интересни наши архитектурни паметници от епохата на феодализма. Стенописите в църквата са от

според запазен надпис Боянската църква /филиал на НИМ/ била съградена и зографисана със средства на севастократор Калоян и жена му Десислава през 1259 година. Особен интерес като художествено произведение с историко-документално

портрети имат неоценима художествена и документална стойност и с право могат да бъдат наречени „предшественици на европейския Ренанс“.

Боянската черква е включена в списъка на ЮНЕСКО. Печатът се намира при експозицията.

Национален музей „Боянска черква“

1259 година. В църквата има общо над 240 изображения, които отразяват изключителните постижения на българската средновековна култура. Светата обител не е разрушена от турците при завладяването на София, но въпреки това запада. Силно е засегната през XVII в., а през XVIII в. съвсем запустява. В момента е енорийска черква на кв. Бояна в София и играе ролята на музей на българското изобразително изкуство.

значение представляват портретите на цар Константин-Асен и царица Ирина, както и тези на севастократор Калоян и съпругата му Десислава, изписани в притвора. Много вероятно е те да са рисувани от натура. И още – много от религиозните сюжети представят и сцени от тогавашния народен бит. След многократните реставрации става пределно ясно, че изобразените сцени и композиции на светци, ангели и особено ктиторските

курзовода.

Адрес: кв. Бояна, ул. „Боянско езеро“ №3
За контакти: 02/959 09 39

Информация за туристическите обекти може да се получи в Инфоцентъра на Български туристически съюз, гр. София, бул. „Васил Левски“ № 75, подлез на Спортната палата тел. 02/980-12-85, 0882/966 320, 0882/966319, www.btsbg.org, e-mail: centerbts@btsbg.org

80-годишният Димитър Киров Георгиев има златна значка от движението „Опознай България – 100 Национални туристически обекта“.

Той е един от най-възрастните участници в него и дойде от Димитровград да се регистрира в централата на БТС и да получи значката си. „В туристическото движение съм от 1958 година“, каза носителят на престижното отличие, който е запален планинар и планински водач. Участник е и в дви-

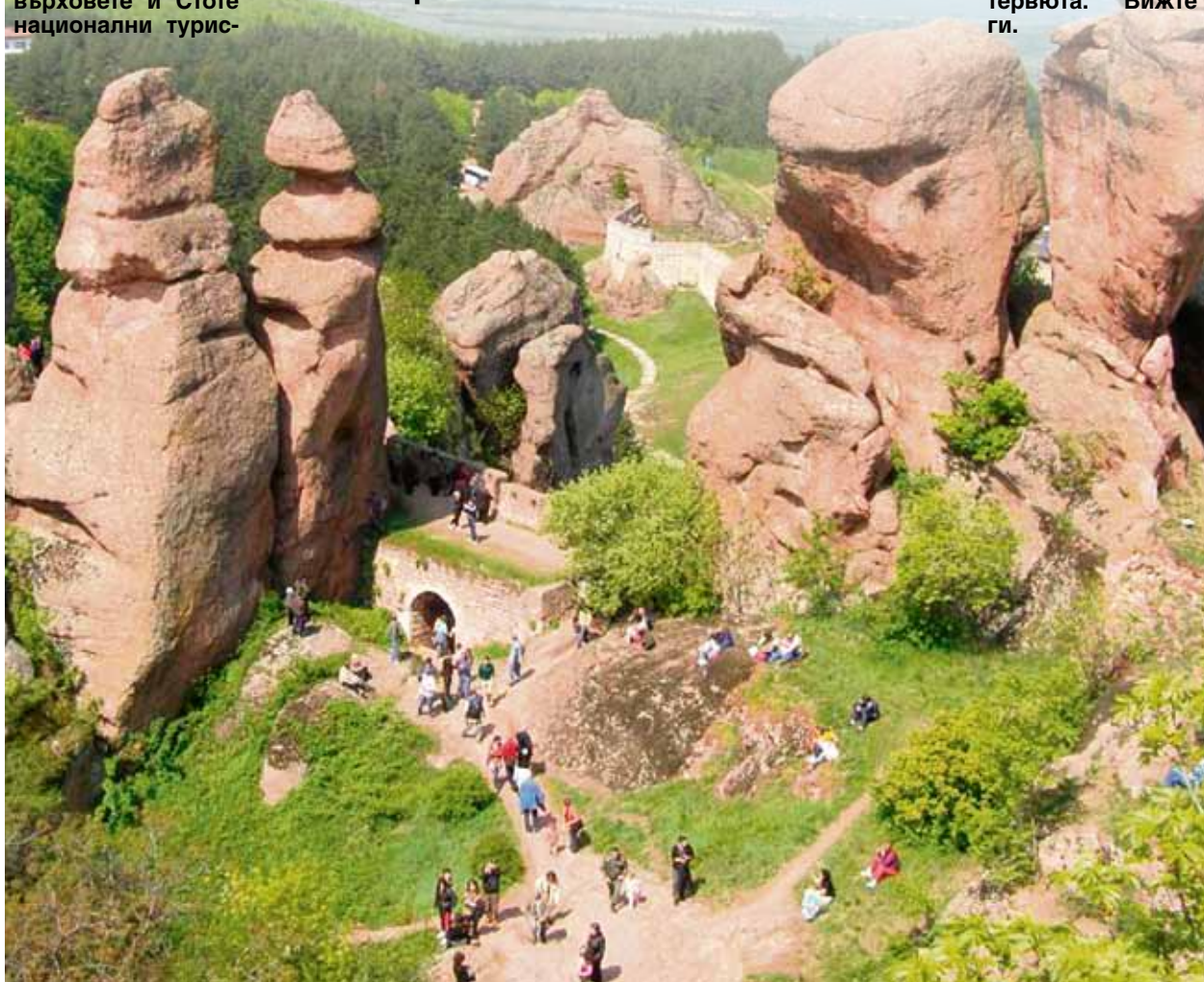
жението „Покорител на 10-те планински първенеца“. Досега е изкачил повече от 20 върха. Над 25 пъти се е качвал на Мусала, 16 пъти е бил на вр. Вихрен. Любимият му връх обаче е Газей в Пирин планина, който по думите му е най-прекрасният. „Цялата фамилия съм направил туристи, с което се гордея“, похвали се Димитър Георгиев, който пише и книга за рода си. Мечтата му е туристическите дружества да се изпълнят с млади хора.

80-годишен със златна значка за 100-те НТО

На различна възраст, статус, семейно положение – в зала №8 на НДК, където се проведе 44-ото издание на томболата на движението „Опознай България – 100 НТО“ и томболата „Покорител на 10-те планински първенеца“, те се поздравяваха като приятели. Години наред пътищата им се пресичат по върховете и Стоте национални туристически обекта, активисти са на туристическите дружества по места. Едно голямо туристическо семейство с общи интереси и свой облик, така различен от това, което виждаме във всекидневието и на улицата. Някои от обединяващите характеристики на туриста проличават и във взетите интервюта. Вижте ги.

Отзвук

Хората от 100-те НТО

Божидар Игнатов, дружество „Руен“, Пловдив:

Животът ми е движение

– Вече за трети път идвам за награда „Стоте обекта“. Но не от вчера съм в движението „100 НТО“, имах и други книжки, от социалистическо време. На това дружество съм член от септември 1957 година. Роден съм през 1939 година.

Туризмът ми е в кръвта, пък и професията ми беше такава – земемер-топограф и техник съответно. Работил съм и в Смолян, в Рудозем, но

тогава нямаше възможност да посетя основните била на планините. От 2000 година

вече сериозно постъпих в дружеството, обиколих и околностите на Пловдив, там, където не бях ходил – по нашите и други хижи в България. Сега, като гледам таблото на 100-те обекта – всичко ми е познато, защото съм ходил навсякъде. До 2000 година на някои места бях ходил по веднъж: Русе, Видин, но не бях стигал например до Силистра, езерото Сребърна, Тутракан, ето сега бяхме до

Белоградчик, бяхме и на похода Ком-Емине... Обичаме – до Елхово, Малко Търново, до връх Тумба, там през август има международни сбирки. Животът ми е движение. Планината ми дава здраве, там се разтоварвам. Съпругата ми, която вече има проблеми с колената, малко ми завижда, но казва: Върви!

– **Какво научихте за България от тези походи?**

– Историята. Аз съм ходил и в други европейски страни, до Швейцария съм стигал и до Тунис в Африка, преди месец бях в Кападокия (Турция), сравнявах го с нашия Белоградчик. Обикалям с

група. И сега съм обещал да водя група от 30 човека по Витоша. Планината ми е позната, ще спим на хижа „Септември“. Ще видим Боянския водопад и Копитото, хижа „Еделвайс“ и на Камен дел ще се качим. Два дена ще ходим из планината. Всяка година се организираме и по девет дни обикаляме – сега бяхме в Пирин, преди това в Стара планина. Участвах три пъти и в похода по Черноморския бряг. Трябва да се ходи.

Така съм научил и дъщеря си, която живее в Швейцария. Когато отида там, сватовите ми имат къщичка в планината, на около 1200–1300 метра, та взимам раницата и хукавам нагоре!

Атанас Йорданов Сивков, председател на ТД „Черноморски простори“ – Варна, баща на носителката на Голямата награда Ива Сивкова:

Туризмът е семейната ни любов

– Най-голямата награда – колата, влезе в семейството ви, спечелена от дъщерята Ива; спечелихте още петдневната почивка в Алпите, при вас дойде и колелото... Май обрахте всичките награди.

– Е, не всичките, но достатъчно. Най-голямата и още няколко.

– **Как си обяснявате този небивал късмет на вашето семейство, какво добро сте сторили?**

– /След кратка пауза/. Ще кажа нещо, което ми се случи, когато пътувах към София. Във влака намерих портмоне. Не знаех какво има в него, но го дадох на полицаите, те го отвориха пред мен. Малко пари, лична и дебитна карта, снимки... Това не е, разбира се, единственото добро, което съм сторил напоследък. Добре ми е, когато мога да помогна с нещо на някого.

– **Кое е най-голямото нещо, което сте направили в живота си? С какво сте богати?**

– Имам три деца. За съжаление жена ми почина преди четири години. Сам се грижа сега за тях. Гледам си ги, макар вече да са големи и всичките семейни, даже имам внучета; дъщеря ми Ива неотдавна има второто си дете – момченце. Председател съм на дружество „Морски простори“ – Варна, от над десет години. Голяма наша заслуга – не само моя, но и на приятелите и близките ми хора беше, че възстановихме дружеството – беше след 1990 година, тогава то беше позападнало, но с помощта на верни приятели и ръководството го съживихме.

– **Тясно ли ви е във Варна, че обикаляте България и 100-те НТО?**

– Обичам да пътувам, а и професията ми беше такава – военен бях допреди една година. Почнах да пиша книги – исторически, географски. Това ми е хоби, то ми помага в много неща.

– **Цялата фамилия заедно ли пътува?**

– Всички ходим по туризъм. Аз не мога да кажа кой първи ме изведе в планината, но

най-малкият ми син, който е на 20 години, вече 14 пъти се е качвал на връх Ботев, над 10 пъти на Вихрен и Мусала, на връх Богдан – 4–5 пъти и т.н. По два пъти са изкачвали синовете ми десетте планински първенеца, един път за рекорд с големи ми син и с други приятели изкачихме 6 върха. Общо взето в ръководството на дружеството всички се включват активно в работата, големият син направи сайта на дружеството ни, малкият постоянно взема участие в различните дейности: маркировки и т.н. Дъщеря ми Ива, която спечели Голямата награда на тазгодишната томбола, е председател на младежкия клуб към дружеството, активни хора сме.

– **Защо човек тръгва към върха?**

– Предизвикателство. И трябва отвърте да ти идва, никой не може да те накара насила. А когато вече си горе, на хоризонта се появяват други върхове, които също искаш да изкачиш. Не винаги най-високият е най-труден за изкачване, не винаги най-трудният връх е най-високият.

– **Коя планина ви е любима?**

– За мен няма по-и най-красива планина. Всяка има своите прелести и в различни сезони от годината са много различни. Ако питате коя е най-екстремалната планина в България, ще ви кажа – за мен това е Стара планина. Рила или Пирин са уникални – не можеш да ги сравниш с други. Доскоро имаше планини по границата, които бяха недостъпни, но от 5–6 години нашето дружество ги опознава, изкачва върховете им.

– **Какво ви остава като мечта?**

– Всяка година да покорявам десетте първенеца, а също и първенците на Балканите. С клуба по планинско колоездене сме обиколили пет близки държави, ще продължим с Хърватия и Сърбия, които останаха встрани от обиколките ни. Затова и така много се зарадвах на колелото – залог, че ще продължим с колотуризма.

Тодор Банчев, 53 г., София:

- От родителите си ли наследите интереса към планината?

- Не, „запалих се“, когато дойдох да следвам. Преди това бях живял дълго време в Плевен, а там, както знаете, е равнина. В София се роди интересът ми.

Работя в Институт по молекулярна биология към БАН и понякога с местното туристическо дружество, понякога с други дружества или с малки самостоятелни групички обикаляме планините.

Мисля, че това беше на хижа „Скакавица“ – видяхме книжката със 100-те национални туристически обекта, закупахме си и започнахме да „удряме“ печатите. То е

Планината дава самочувствие

страст, която вече 3–4 години не ни напуска. Тази година окончателно обиколихме всички обекти, включително и 10-те върха. Върховете изкачваме индивидуално, най-силно впечатление ми направи връх Вихрен.

- Това ли е любимото ви място в планината?

- Не, само два пъти съм бил там. Най-често се качваме на Черни връх – семейно, с приятели, децата са вече големи и ходят сами.

- Какво ви дава туризмът?

- От някои от върховете се откриват страхотни гледки, там човек се чувства съвсем освободен, волен и вижда проблемите си от птичи поглед. Полезно е, добиваш самочувствие. А най-красивата гледка, която видях, беше на Беласица и на Славянка. Връх Гоцев, той доскоро беше погранична зона и не беше толкова достъпен. Както и Беласица. От Славянка се виждат доста планини: и Пирин...

Костадин Георгиев:

Помните ли кога за първи път излязохте сред природата?

Баща ми ни водеше на Витоша, те си имаха туристическа групичка в службата и редовно се изкачваха по планината. От тези излети са и моите първи емоции, първите снимки.

Кое е най-красивото ви преживяване по тези обекти?

Всяко преживяване е вълнуващо. Иначе любимото място са ми върховете, а от тях – връх Ботев, Мусала, Вихрен. Те са най-трудни за изкачване, изискват много усилия и подготовка.

Най-красивата гледка?

От връх Ботев. Може би защото там се

ходи по-рядко. На Мусала и Вихрен съм бил повече пъти, а най-често изкачвам Черни връх. Предпочитам лятото, защото за зимата нямам достатъчно добра екипировка.

А любима планина си остава за мен Витоша, може би защото ни е най-близо до София. А след Витоша – Софийска Стара планина, много е красива! Около Мургащ, като тръгнеш човек оттук, чак до Рибово, до Батулия надолу има чудни гледки. Неопишуеми! Това е Българската Швейцария!

Имаме си Българска Швейцария

Как станяхте покорители на 100-те НТО?

С упоритост и постоянство. Пътувахме семейно, с автомобил и палатка: с брат ми, жена ми и дъщеря ми, защото обичаме планината от много години и обикаляме.

Децата ми от малки са закармени с любов към пътешествията, към планините. Тази година всички станяхме редовни членове на съюза, регистрирахме се и за двете томболи, така че съм щастлив, че успях да постигна една от мечтите в живота си.

Илиян Василев Джингаров, Пловдив:

Движението е уникално

- Откога сте в движението?

- От дете, но тогава обикаляхме с родителите ми с автомобил. Сега, когато отново се включих, истински опознах България.

- Какво ви дава участието?

- Знания. И главно, разбрах, че България е много красива страна. Бил съм в Гърция, Турция, Франция и Белгия и имам база за сравнение. България е най-красивата страна. Не бих я сменил за нищо на света. Що се отнася до това движение на БТС, мисля, че е уникално броя на излитанията.

но. Не съм чувал други държави да имат нещо подобно и така мотивирано да тласкат своите граждани към живот сред природата, в опознаване красотите на родния край. Откакто се помня – все го е имало това движение, а фактите показват, че през него са минали хиляди.

Старите участници предават на новите поколения щафетата и интересът към опознаване на родната не секва. За мен БТС е преди всичко една организация, която поддържа патриотичния и родолюбив дух сред българите. Гаранция, че ще я има и съществува поне още сто години!

В. EXO

При върховете е като при летенето със самолет

- Откога ви влече туризмът?

- По професия съм ветеринарен лекар. В нашето дружество нямаме нито един платен човек, никой не получава пари. Всичко е от ентузиазма, който идва от сърцето и душата. Лично аз съм турист от 1978 година. Студент

бях и тогава станах член на туристическото дружество „Сърнена гора“, първият ми водач беше бай Здравко Маждрака. Ние със съпругата ми, тогава още само приятели, бяхме тръгнали да изкачим връх Ботев, но се оказа, че не сме достатъчно екипирани, пък и беше май, на два

пъти ни заваляха сняг, затова се отказахме. Но срещнахме група от Стара Загора с водач бай Здравко и тръгнахме с тях. Стигнахме до хижа „Рай“

и оттогава сме така запалени, тази страст е жива в мен, предадох я и на семейството си.

- Какво ви дава общуването с природата?

- Туризмът дава живот, здраве, приятелство, взаимопомощ. Всички качества, необходими на човек за нормално съ-

ществуване. Искан да предам тази любов и на хората около мен, особено на младите в нашето дружество, в нашата община и в нашия град Нова Загора. До момента имаме 180–200 деца членове на нашето дружество, имаме 3 ученически клуба, с два от които имаме целогодишна програма вече трета година. Утре с тях отиваме на екскурзия до град Дряново и тъй като някои от децата не са пътували с влак, това ще бъде за тях още едно преживяване и голяма атракция. Поддържаме добри контакти с ръководствата на другите клубове,

- Изкачили сте и 10-те първенеца. Кое изкачване беше най-трудно?

- Може би до връх Руен, защото тогава времето не беше хубаво, пък и никой от нас не го беше изкачвал, но секретарят на дружеството в Трън по телефона ни даде указания и успяхме да достигнем целта.

- Какво си мисли човек, когато вече е на върха?

- За следващия непокорен връх. И после – изкачването е важно, но не по-малко важно е и да слезеш жив и здрав, също както при полетите със самолет: броят на кацанията да е равен на броя на излитанията.

Отчети и избори

На 22.11.2010 година се проведе общо събрание на членовете на ТД „Бунтовна“ – Кръстевич в офиса на дружеството. На събранието бе отчетена дейността и се избраха нов председател, нов Управителен съвет и Инспекторат.

Основно място в доклада намериха ремонтът и реконструкцията на х. „Партизанска“, която е част от комплекс „Бунтовна“. А именно – коренното преустройство, след което всяка стая разполага със санитарен възел и баня, изградени са нови електро- и ВиК инсталации, монтирано е локално парно отопление. Основният ремонт на хижата е съпроводен с изцяло подменено ново обзавеждане на спалните и туристическата столова, цялостна подмяна и монтаж на стъклопакетна дограма. Обновяването на хижата е извършено основно със средства на БТС и туристическо дружество „Бунтовна“. В момента хижа „Партизан-

Общо събрание на ТД „Бунтовна“ – с. Кръстевич

ска“ разполага със 70 места в два апартамента и в стаи с 2 и 3 легла.

Благодарение на много добрите природни дадености и на комфорта, който предлагат хижите „Воеводска“ и „Партизанска“ – част от ТВК „Бунтовна“, същият е включен в списъка на 100-те НТО под № 64.

Относно новото ръководство – с пълно единодушие беше избран за председател Юлия Евгениева, за секретар – Христо Христов, и член на УС – Даниела Пиронкова. С признателност и уважение за всеотдайността и трудолюбието досегашният председател Йордан Кокалов бе избран за почетен председател на дружеството.

Зорница Радонова

КТВ „К.Поптодоров“, гр. Сандански, с нов (стар) председател

в движението Покорител на 10-те планински първенеца. Без значимо съдействие от УС на клуба Стоян Здравчев и Блага Димитрова през 2009 г. покориха върховете и получиха значки. Пред покоряване на първенците е и Стоянка Христова, на която й остава още само един връх – Голям Перелик в Родопите.“

НИЕ И ДРУГИТЕ

”Не можем да не се гордеем с организираният от

също обединяваха проявите.

Междувременно клубът ни бе отличен със званието „Отличник“ през 2007 година. Със същото звание беше отличен и зам.-председателят Славчо Янчев, а членовете Кирил Божков, Атанаска Поптодорова и Димитър Митов със званието „Турист ветеран“.

САМО ОПИТ НЕ СТИГА

”През всичките тези години постоянен наш спон-

не трябва да възпрепятстват туристите в благородните им цели.“

...”Кои бяха значимите чествания и тържества през годините? Честване 45-годишнината на клуба, 100-годишнината на патрона Коста Поптодоров, които от клубни се превърнаха в общоградски. Също – 25-годишнината от смъртта на патрона, срещи с отделни клубове като тези от Гоце Делчев, Петрич ...Новогодишни и национални тържества, честване на рожденици. Певческата ни група е неизменна част от програмите на градските тържества. Традиционно отбелязвано е и участието ни в песенния събор на Предела. Равносметката: през петте години са проведени 123 туристически и културно-масови прояви. Всеки член от клуба е имал възможност най-малко 30 дни от годината да бъде сред природата, да посети културни и исторически места, да участва в празници и увеселения...“

100 ЧЛЕНОВЕ – МНОГО ИЛИ МАЛКО?

”От 2005 г. насам членовете ни са винаги около 100. Същевременно ръководството прави значително много по отношение популярността на клуба. Най-добрата мотивация за членство са добре организираният и поискани от членовете мероприятия, в които те участват активно, а отзвукът от доброто им провеждане се мултиплицира сред населението. Нашата дейност намира отражение в електронните медии и печатни издания – в.ЕХО, ”Трета възраст“, ”Вяра“, сп. ”Черно и бяло“, както и излъчване по местните и националните радиа и ТВ канали.“

Вестник „ЕХО“ във всеки дом

”Туристическият ни вестник е най-важната и достъпна за нас възможност да получаваме информация за туризма в България, както и нашата дейност да се популяризира и стига до колегите в страната, да обменяме опит. С половинвековното си съществуване вестникът доказва, че е компас във всекидневието на туриста и трябва да бъде във всеки туристически дом. 20 абонати годишно при 100-членна клубна маса е крайно недостатъчно и сега е времето да поразработим в тази насока. Това ще бъде и нашият принос, нашето спонсорство за издаването на любимия вестник. Кога, ако не в криза, членовете на едно семейство си подават ръка?!“

Спирия Спириев,
председател на
КТВ „Коста Поптодоров“, гр.Сандански

Кое прави един клуб популярен, а дейността му атрактивна

Спирия Спириев е новият (стар) председател на Клуба на туристите ветерани „Коста Поптодоров“ при ТД „Еделвайс“, гр.Сандански, преизбран на отчетно-изборното събрание на клуба (11.11.т.г.). Пенсионираният гимназиален директор показва, противно на някои очаквания, че учителите са не само дидактици, но и умеят да увеличат масите в природосъобразни и родолюбиви дейности извън школната методика. При това без много шум и показност. Просто хората му повярваха и продължават да му вярват. На какво стъпиха туристите ветерани, за да преизберат част от членовете на управителния съвет? Вижте.

(Из отчетния доклад за периода 2006–2010 г.)

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ – ЯСНИ И ПРОЗРАЧНИ

”Да се съхраняват, развиват и обогатяват ценностите на БТС в областта на социалния туризъм, като се създават възможности на членовете за активен социален отдих, укрепване на здравето, емоционално обогатяване, възпитание и родолюбие; Да се формират навики за опазване на природната среда;

Да се развиват художествената самодейност и творчество, свързани с планината и туризма; Да се популяризира клубната дейност в общината, региона и страната;

Да се утвърждават плановете и правното начало в организацията на работата...“

Ще кажете – дотук нищо ново – залегнало е в дейността на всеки клуб и туристическа организация. Но в каква дейност е об-

лечено?

”През петте години сме провели 15 многодневни похода с 260 участници; Традиционни станаха зимните походи на наши членове до х. „Беговица“. В тях зимният допир с планината, студа, снега, преодоляването на трудностите от физическо естество са ни закалявали и допринасяли за укрепване на физическото и духовното здраве. Незабравими ще останат впечатленията на участниците от четириднешните летни походи в Пирин и Рила, както и двуднешните из Огражден и Малашевска планина. Възхищението и насладата от съчетанията на скалните грамади, натрупани с преспи сняг, изгледите към върховете Безбог и Полежаните, Стражите, при похода от Попово езеро при Демир капия, при изкачването на Тодорина порта, край Спанолските езера, Синанишкия циркус и Седемте рилски езера са неописуеми. Също и чувството на гордост, че живееш сред такава природа, че тя е твоя, родна и ти можеш да черпиш от нея жизненост и сили. Усещаш напора на сълзи в очите и желанието да извикаш „Мила родино – ти си земен рай!“ Можем да кажем същото за тучните поляни, студени води, бликащи от дървените чукури под буките на Огражден и Малашевска планина при походите през 2007 и 2008 година. Нашите походи бяха първите, организирани в тези планини. Ще се надяваме да не останат единствени!“

”Проведените екскурзии през отчетния период са 17. От тях четири са многодневни до природни, архитектурни, религиозни, исторически, културни и

др. обекти. Посетили сме пещерите: Ягодинска, Дяволско гърло, Съева дупка, Бачо Киро, Леденика... Манастирите: Бачковски, Дряновски, култовия мемориал в Шейново, много исторически места и музеи, свързани със създателите и защитниците на българската държава. Разгледахме и къщата музей „Алеко Константинов“ в Свищов, запознахме се с живота и дейността на създателя на туристическото движение в България. По време само на тези четири екскурзии сме посетили 33 от 100-те НТО. През отчетния период са удостоени 23 наши членове с бронзова и 13 със сребърна значка. Добре ще бъде и занаят пред същото темпо да участваме в движението, за да се запознаем и видим най-красивите и значими туристически обекти в България. Да обогатим нашите знания, впечатления, ако щете, понякога и нашите спомени от предишни посещения.

По същия начин с упоритост и волеви усилия наши членове участват и

нас национални и регионални срещи с клубове от региона и страната. През отчетния период проведохме три такива срещи – през 2006 г. бяхме домакин на общото събрание на БФТВ, състоящо се от председатели на всички клубове в страната. Участваха 41 клуба с 183 участници; през 2007 г. на голямо тържество отбелязахме 45-годишнината от създаване на нашия клуб с участието на 143 туристи от 21 клуба; през 2009 година организирахме Празник на мелнишкото вино и фъстъците с участието на 228 души от 31 туристически дружества от цялата страна. Това са прояви с различно мото и цели, но обединени от основни туристически елементи: екскурзии до НТО-Рупите, Мелник и Роженския манастир, походи до х. „Беговица“ и Туричка черква... Провеждането на добре организирани вечери, съчетани с програми от нашата група за туристически песни, викторини, изяви на гостите, веселие, хора, танци, положителни емоции,

сор бе община Сандански, като помощта варира в рамките на 1000–1400 лв. Също – хотел „Сандански“ заради нашата ангажираност с поддръжка на Пътеките на здравето и гората, източно от града. Във финансирането ни спорадично се включваха и отделни фирми, чиито ръководители са с лице към туризма, както и наши приятели. Носителят на званието „Турист ветеран“ Димитър Митов – Йогата, през последната трудна за клуба ни финансова година подпомогна с 250 лв. провеждането на екскурзията и четириднешния ни поход из Рила. Благодарим му от сърце, като му пожелаваме скорошно оздравяване.

В какво се изразява съдействието на ТД „Еделвайс“? В уреждането на подходящи и по-евтини нощувки, консултации, частично финансиране, уважително отношение към нашата дейност, на което също сме благодарни. Тотално свиване на кесията, икономическата криза, която всеки усеща по джоба си,

Хижите на БТС

Средна гора

Средна гора е разположена в централната част на България, успоредно на Стара планина. На север е ограничена от Подбалканските котловини, а от юг – от Горнотракийската низина. На запад Средна гора започва от Панчаревския пролом на река Искър, а на изток завършва със Зайчин връх при големия завои на река Тунджа, намиращ се северно от Ямбол. Дължината ѝ е над 250 км, широчината – около 50 километра, а най-висок връх е Богдан – 1604 м н.в. На терито-

рията ѝ е разположен поддържа-ният резерват „Богдан“.

Няколко рида свързват Средна гора със Стара планина – Гълъбец, Козница, Стражата и Межденик, а ридовете Шумнатица и Шипочан свързват планината с Рила. Средна гора се състои от три части:

Ихтиманска Средна гора, Същинска Средна гора и Сърнена Средна гора. Границите между отделните части минават по проломите на реките Тополница и Стряма. Намираща се в средата

на страната, в близост до големи селища и наличието на добре развита пътна инфраструктура, дават възможност Средна гора да е леснодостъпна и привлекателна за туристи и любители на природата. Тя предлага не само многобройни, разнообразни и интересни туристически маршрути, свързващи летовища и хижи, но и множество исторически паметници като Оборище, Копривница, Панагюрище, както и културно-исторически забележителности. Тук се намират 7

обекта от 100-те НТО и обект № 10 от 10-те п.п.

Ихтиманска Средна гора започва от Панчаревския пролом на р. Искър на запад, а на изток достига до р. Тополница и е с дължина около 50 км. Тя е съставена от пет дяла (планини): Лозенска планина, Вакарелска планина, планината Белица, Черни рид и ридът Еледжик. Най-високият връх на тази част от планината е връх Тръна – 1275 м н.в.

Същинска Средна гора е разположена между проломите

на реките Тополница и Стряма и е с дължина над 70 км. Тя е най-високата част от планината с най-добре изразено било. Тук е разположен най-високият връх в Средна гора – вр. Богдан (1604 м).

Сърнена Средна гора е най-източната част от Средна гора. Простира се от долината на р. Стряма до възвишението Зайчин връх (257 м н.в.) при завои на р. Тунджа, северно от Ямбол, и е с дължина над 130 км. Най-високият ѝ връх е Братан – 1236 м н.в.

Тя няма ясно очертано главно планинско било. Независимо от това различните по форма и посока била на петте ѝ дяла (планини) я правят интересен туристически обект.

Лозенска планина е най-западната част на Ихтиманска Средна гора и се намира най-близо до София. Тя е ниска и лекопроходима, а много коларски пътища я кръстосват. Най-високият ѝ връх е Попов дял (1190 м н.в.). Планината е приятна за излети през всички сезони, а панорамите, разкри-

Ихтиманската Средна гора

ващи се от билните ѝ части, са впечатляващи. Тук се намират два много стари манастира: Лозенският и Германският, а в близост до пролома на р. Искър се намират останките на някогашна крепост Урвич, свързана с името на цар Иван Шишман. В този дял освен няколко ловни заслона няма хижи. Заслоните предлагат скромни условия

за краткотраен престой и могат да се ползват при непредвидени обстоятелства.

Вакарелска планина е разположена източно от Лозенска планина и е част от Главния Балкански вододел. Представлява обширна заравненост с най-висок връх Острец (1088 м н.в.), от който води началото си р. Мътливир. В този дял няма хижи.

Белица е най-големият дял на Ихтиманска Средна гора. Тя е сравнително ниска, но силно разчленена. Най-високите ѝ върхове са Голяма Икуна (1221 м н.в.) и Арамлиеца (1197 м н.в.). В този дял няма хижи.

Черни рид е разположен между Ихтиманската и Долнобанската котловина. Той е като връзка между Средна гора и Рила. Започ-

ва на запад от яз. Искър, а на изток достига до гр. Момин проход, общ. Костенец. Тук е най-високият връх на Ихтиманска Средна гора – Тръна (1275 м н.в.). В него има останки от Тракийски светилища и крепости. Планината е слабо разчленена. В планината няма хижи, а в подножието ѝ – в гр. Момин проход, има туристическа спалня. Еледжик е най-източният дял на Ихтиманска Средна гора. Най-високият ѝ връх е Бенковски (1186 м н.в.). От югозападните му

склонове извира р. Яворница (десен приток на р. Тополница), която дели планината на 2 части: северна – с название Еледжик, и южна – Голак. Седловината между вр. Бенковски и вр. Голак – Траянова врата, е била известна още от древността и Средновековието. Тя е играла стратегическа роля на най-важния международен път на Балканите, свързващ Изтока със Запада. В този дял има една туристическа и една ловна хижа.

ЗАСЛОН „СИНАНИЦА“

Разположен в Лозенска планина, на десния бряг на р. Искър, 800 м н.в. Едноетажна масивна сграда. Изходен пункт: автобусна спирка между крепостта „Урвич“ и ресторант „Златна рибка“ на автобус №3 (кв. „Младост“ 1 – София).

Съседни обекти: останките от крепостта Урвич, Долнопасарелския манастир, Урвишки манастир.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ „ЯВОРИЦА“ В ГР. МОМИН ПРОХОД

Местоположение: В дял Черни рид, гр. Момин проход, общ. Костенец, 553 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 40 места, самостоятелни и етажни санитарни възли и бани с минерална вода, мивки в повечето стаи, три апартамента, локално отопление, клуб с 25 места, в близост – заведения за хранене, паркинг.

Изходен пункт: жп гара Костенец – 3 км до Момин проход с градска автобусна линия; жп спирка Момин проход – 0.20 ч.

Съседни обекти: х. „Гургулица“ – 15 км; х. „Гергиница“ – 16 км; х. „Надежда“ – 3 ч.; лет. Костенец – 13 км, к.к. Боровец – 26 км.

Стопанин: ТД „Планинар“ – Костенец.

ХИЖА „НАДЕЖДА“

Местоположение: В дял Еледжик, м. Шиндара, 1024 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 23 места, етажни санитарни възли и бани, локално отопление, две туристически столови с камини и кухня, храна по заявка.

Изходен пункт: Автомагистрала „Тракия“ (разклонът за Ихтиман и с. Мухово) в посока с. Мухово до м. Бачиите – 9 км и оттам вдясно още 8 км по асфалтово шосе, жп гара Мирово (жп линия София–Пловдив) – 2 ч.

Съседни обекти: Бенковска поляна и вр. Бенковски – 0.40 ч., т.сп. Яворица – 3 ч.

Стопанин: ТД „Еледжик“ – Ихтиман.

ЗАСЛОН „ПОЛУВРАК“

Разположен в Лозенска планина, югозападно от вр. Полуврак, 1100 м н.в. Едноетажна сграда, открита от едната страна. Изходен пункт: с. Лозен, Столична общ. (автобус № 5 от кв. „Младост“ 1 – София) – 1.30 ч. Съседни обекти: вр. Полуврак (1182 м) – 0.10 ч.

ЗАСЛОН „СТУДЕНИЦА“

Разположен в Лозенска планина, м. Градището, 800 м н.в.

Едноетажна сграда, открита от едната страна, вода – в близкия дол.

Изходен пункт: с. Нови хан, общ. Елин Пелин, Софийска обл. – 0.30 ч., жп гара Елин Пелин (жп линия София–Пловдив) – 1.30 ч.

Съседни обекти: вр. Попов дял (1190 м н.в.) – 1.30 ч., вр. Полуврак (1182 м н.в.) – 2.30 ч.

ЗАСЛОН „ЛОВНА ХИЖА“

Разположен в Лозенска планина, северозападно подножие на вр. Висока елха (1046 м н.в.), 920 м н.в. Едноетажна масивна сграда, закрит тип. Вода (чешма) – зад заслона. Изходен пункт: спирка „Кочаляно ханче“ на автобусни линии № 1 (кв. „Гео Милев“ – София) и № 3 от кв. „Младост“ 1 – София) – 1 ч.

Същинска Средна гора

Тази част на Средна гора има подчертано планински характер. В сравнение с останалите два дяла тя е по-широка и по-висока, а билото ѝ не слиза под 1000 м. В тази част са най-хубавите горски масиви, тук са и историческите забележителности, свързани с нашата история: м. Оборище, където е взето решение за обявяването на Априлското въстание, бунтовните Копривщица, Панагюрище, възпоменателен комплекс Бунтовна, Старосел с тракийския култов комплекс и др. В тази част на плани-

ната е нейният първенец – вр. Богдан обект (1604 м н.в., №10 от 10-те п.п.) и поддържаият резерват „Богдан“.

Наличието на много населени места северно и южно от главното било и на пътните връзки Панагюрище–Златица и Стрелча–Копривщица улесняват достъпа до планината.

Описаните туристически хижи, спални и туристически комплекси са известни сред туристите. Някои от тях са обновени или се ремонтират, а други са преустроени в комфортни бази за отдих.

ХИЖА „БРАТИЯ“

Местоположение: В подножието на вр. Братия, 1232 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 46 места, етажни санитарни възли и бани, отопление с печки на твърдо гориво, туристическа столова и кухня.

Изходни пунктове: с. Чавдар, общ. Чавдар, Софийска обл. – 4 ч. (15 км почвен път); Панагюрски колонии, общ. Панагюрище – 2 ч.

Съседни обекти: вр. Братия (1519 м) – 0.50 ч.; историческата местност и х. „Оборище“ (обект №36 от 100-те НТО) – 3.15 ч.; х. „Сакарджа“ – 1.30 ч.

Стопанин: Община Чавдар, Софийска област.

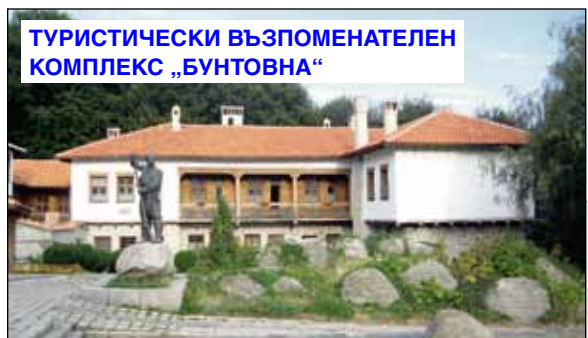
ТУРИСТИЧЕСКИ СПАЛНИ В ГР. КОПРИВЩИЦА

**ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ
„ВОЙВОДЕНЕЦ“**

Местоположение: В центъра на Копривщица, в преустроената Пранжева къща със запазена възрожденска архитектура, 1021 м н.в.

Описание: Сградата е с капацитет 38 места, етажни санитарни възли и бани, локално отопление, бюфет, в близост – заведения за хранене, паркинг.

**ТУРИСТИЧЕСКИ ВЪЗПОМЕНАТЕЛЕН
КОМПЛЕКС „БУНТОВНА“**

Местоположение: В местностите Конска поляна и Кулата, 1140 м н.в.

Описание: Комплекс от четири туристически хижи. В експлоатация са две от тях.

Капацитет 60 места, мивки в саите, етажни санитарни възли, отопление с печки на твърдо гориво, туристическа столова с камина, бюфет (т. нар.купчийница), паркинг.

ХИЖА „ПАВЕЛ ДЕЛИРАДЕВ“

Местоположение: В западния край на поляната Манзул, 1380 м н.в.

Описание: Сграда и бунгала с общ капацитет 90 места, с вътрешни и външни санитарни възли и баня, отопление с печки на твърдо гориво, туристическа кухня и столова, бюфет, храна по заявка, игрище, спортно-туристическо имущество.

Изходни пунктове: Копривщица (обект № 75 от 100-те НТО) – 3.30 ч.; Панагюрски колонии – 2.30 ч. (8 км асфалтово шосе и почвен път)

Съседни обекти: х. „Кръстьо Чолаков“ – 1.30 ч.; х. „Райна княгиня“ – 2 ч.; х. „Братия“ – 4 ч.; х. „Сакарджа“ – 5 ч.

Стопанин: БТС – София.

ХИЖА „РАЙНА КНЯГИНЯ“

Местоположение: В Панагюрските колонии, 1045 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 15 места, етажни санитарни възли и бани, локално отопление, туристическа столова и кухня, ски-писта, ски-влек, в близост – заведения за хранене, паркинг.

Изходни пунктове: Панагюрище – 13 км асфалтово шосе, Златица – 21 км асфалтово шосе.

Съседни обекти: х. „Братия“ – 2 ч.; х. „Сакарджа“ – 3 ч.; х. „Оборище“ – 4 ч.; х. „Павел Делирадев“ – 2.30 ч.

Стопанин: ТД „Бунай“ – Панагюрище.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ „БОГДАН“

Местоположение: В близост до центъра на Копривщица, в реставрираната Русекова къща във възрожденски стил, 1021 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 25 места, общи санитарни възли и бани, отопление с ел. уреди, в близост – заведения за хранене,

Изходен пункт: жп гара Копривщица – 12 км асфалтово шосе (градска автобусна линия).

Съседни обекти: Културно-исторически забележителности на Копривщица (обект № 75 от 100-те НТО).

Стопанин: БТС – София.

**ХИЖА
„ВОЕВОДСКА“**

Сграда с архитектура и интериор във възрожденски стил.

Капацитет 60 места, мивки в саите, етажни санитарни възли, отопление с печки на твърдо гориво, туристическа столова с камина, бюфет (т. нар.купчийница), паркинг.

ХИЖА „ПАРТИЗАНСКА“

Сграда с капацитет 70 места в 2 апартамента, стаи с 2 и 4 легла със самостоятелни санитарни възли и бани, локално отопление, туристическа столова, паркинг.

Комплексът е обект №64 от 100-те НТО.

Изходен пункт: с. Кръстевич, общ. Хисар – 2.30 ч. (12 км почвен път); Стрелча – 4 ч.; Копривщица – 5 ч.

Съседни обекти: вр. Влък (1243 м) – 0.40 ч.;

ХИЖА „САКАРДЖА“

Местоположение: В подножието на вр. Сакарджа, 1000 м н.в.

Описание: Сграда и бунгала с общ капацитет 49 места, вътрешни санитарни възли и бани, отопление с печки на твърдо гориво, туристическа столова и кухня.

Изходен пункт: с. Чавдар, общ. Чавдар, Софийска обл. – 4 ч. (10 км почвен път); Панагюрски колонии, общ. Панагюрище, обл. Пазарджик – 3 ч.

Съседни обекти: историческата местност и хижа „Оборище“ (обект №36 от 100-те НТО) – 2.45 ч.; х. „Братия“ – 1.30 ч., вр. Лисец (1386 м н.в.) – 1 ч.

Стопанин: Община Чавдар, Софийска област.

ХИЖА „ОБОРИЩЕ“

Местоположение: В близост до историческата м. Оборище, 690 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 19 места, външни санитарни възли и умивални, отопление с печки на твърдо гориво, туристическа столова, паркинг.

Изходни пунктове: Панагюрище – 9 км асфалтово шосе (2.15 ч.); с. Оборище общ. Панагюрище – 7 км асфалтово шосе (1.30 ч.)

Съседни обекти: Паметникът на Оборище (обект №36 от 100-те НТО) – 0.15 ч.; х. „Сакарджа“ – 3.30 ч.; х. „Братия“ – 4 ч.; х. „Райна княгиня“ (Панагюрски колонии) – 4 ч.

Стопанин: ТД „Бунай“ – Панагюрище.

ХИЖА „КРЪСТЬО ЧОЛАКОВ“

Местоположение: В подножието на вр. Бич, 1295 м н.в.

Описание: Комплекс от две сгради с капацитет 30 места, външни санитарни възли и умивални, отоплението е с печки на твърдо гориво, собствено ел. захранване, туристическа столова и кухня.

Изходни пунктове: Копривщица – 2.30 ч.; Панагюрски колонии (х. „Райна княгиня“) – 3 ч.; Панагюрище – 6 ч.

Съседни обекти: х. „Павел Делирадев“ – 1.30 ч.; вр. Бич (1449 м) – 0.30 ч.

Стопанин: ТД „Бунай“ – Панагюрище.

ХИЖА „ЧИВИРА“

х. „Чивира“ – 4 ч. Стопанин: ТД „Бунтовна“ – с. Кръстевич.

Всеки запален планинар, посетил целия Земенски пролом, знае, че краят му е при село Ръждавица. Малко са хората обаче, на които им е известно едно друго чудо на природата, което започва от това обикновено на пръв поглед селце – каньонът на река Шегава. Макар и през по-голямата част коритото на реката да остава сухо, карстовият район тук е достоен съперник не на кой да е природен феномен, а на самите Белоградчишки скали. Групата, с която сме се насочили през уикенда към тази посока, се убеди в това.

Рано сутринта на жп гарата се събрахме десетина ентузиастични туристи и направихме последни уточнения по маршрута. Качихме се на влака за Кюстендил и след като се насладихме на Земенския пролом, но този път панорамно, от вагончетата, стигнахме до село Ръждавица. Тук се открива панорамна гледка от Земенския и Ришкия дял на Конявската планина с река Струма, която ги разделя.

Най-напред посетихме една от най-старите черкви в България. От жп гарата се тръгва посока север, към Земенския пролом, пресича се мостът над р. Струма и се стига площад (старият център на селото). От едната страна на площада е местното читалище, а от другата – действащата черква „Успение Богородично“. От площада се тръгва наляво и надолу, към реката, следвайки указателната табела. Скоро къщите свършват и се показват руините на черквата „Св. Атанас“. Строена е през XVI век, стенописи почти няма, покрив – също. За името на селото разбрахме, че е свързано с няколко легенди и митове. Историята също има своята дума относно произхода на името. В бурната 1330 г. на Спасов ден се е състояла голямата Велбъждка битка между войската на сръбския крал Стефан Дечански и българите на Михаил III Шишман. Българският цар се обърнал за помощ към населението, а когато не я получил, изрекъл проклятие към селото – да се покрие с ръждата на времето.

Дълбокият каньон в Конявската планина ни води към живо-

писната долина на река Тлаката, чиито води, достигайки каньона, изведнъж изчезват под земята, а след това по неизвестен карстов път се появяват в неговото начало. Сухата река има красива каньоновидна долина с дълбочина повече от 200 м. По стръмните, а на места отвесни склонове са

лечината виждаме ловна дружинка, отправяща се към мястото за ловуване. Всеки с хобито си. И дано не ни вземат за дивеч!

Вървим бавно по широката долина на входа на Шегава. Ето ги и първите красиви скални образувания. Заснемаме най-близкото – „Самотника“, на фона на

са оставени следи от подпорни стени и сухи зидарии. Сега тук никнат храсти, леска и др., които на моменти скриват изгледа и създават впечатление, че минаваме през джунгла. Красиво оцветените и добре оформените от водата камъчета сочат, че някога дъното не е било сухо.

Наблизо е друга забележителност на района – камъкът, изрису-

изваяни причудливи скални образувания с височина повече от 100 м – пирамиди, зъбери, отвесни стени, игли. По наскоро прокарания панорамен път се отправяме към близкото село Гърбино. За кратка почивка спираме на висока крайпътна скала, за да наблюдаваме отвисоко омайващата гледка към река Струма и огряната от утринното слънце долина. С интерес научаваме, че това е оброчна скала, ползвана най-вероятно от древните траки, които са населявали тези земи. На това място са били изпълнявани техните ритуални жертвоприношения. Вглеждаме се съсредоточено в скалата и откриваме вдлъбнатини с улеи за изтичане на кръвта. Гадаели са както за времето, така и за сполуки в боевете.

Малко след това първо „откритие“ сме на входа на внушителния каньон, където под земята извира загадъчно изчезналата вода на река Тлаката. Отпиваме глътки от буйния извор с вкус на леко варовита вода. В да-

красива група скали, в чието подножие намираме доста предмети и останки от керамика. Заключаваме, че някога на това място е имало селище. Продължаваме нагоре, а каньонът започва да се стеснява непрекъснато. На изток се намират „Чаневите камъни“. Те представляват голяма група амфитеатрално наредени скални форми, които **са високи над 200 метра**. Забелязваме, че лявата страна на каньона е значително по-богата на образувания. Огромен скален праг, наречен „Падалото“, ни подсказва, че при дъждовно време от него се изсипва много вода. До него, на билото са застанали мирно „Шишмановите войници“ с шлемовете си. Други фигури, които се виждат при добре развита фантазия, са „Огледалото“, „Орела“, Велчовия и Дормишевия камък. Следват Шегавските ритли, „Камилата“, „Костенурката“, „Яребицата“. Наблизо е „Марковата стъпка“.

В далечното минало населението е превръщало голяма част от каменистото дъно в плодородни черешови градини. Все още

ван от Владимир Димитров-Майстора. Едва ли има друго такова място из нашата родина. Насред долината, скътан сред храсталаци, на един обикновен камък е нарисувал Спасителят. Големият художник, преди да се засели по-трайно в Шишковци, за известно време е живял и в Ръждавица.

Неусетно е изминал повече от час, но ненадейно не можем да продължим по нататък, защото един сух водопад ни препречва пътеката. Висок е едва 4 метра, но страните му опират в отвесните стени на каньона. Налага се да започнем опасно изкачване по камениста, леко забележима пътека по левия склон, за да заобиколим преградата. Напредваме бавно и се стараем всяка стъпка да бъде премерена правилно върху ронливите скали. Под нас има пропаст, дълбока близо 100 метра, а склонът е лишен от растителност и наподобява лунен пейзаж. Мистично е.

Преди да слезем по пътеката, решихме да посетим пещерата „Гълъбарника“ и тогава да се

върнем назад. Изкачването до нея е трудно и напрегнато, но си струва. Тук правим и доста снимки. Спускането по скалната пътека изисква удвоено внимание и съсредоточеност, слава богу, всичко завършва добре. За „Гълъбарника“ се носи слух, че преди години вътре живеел смък с размерите на питон, който се изхранвал със снасяните от гълъбите яйца. Тук е и тригълната пещера – галерия с дължина 15–18 м, „Белеващица“, „Зимника“, Дрен-дупка и много други по-малки. По обед сме отново на пътеката, която ни се вижда сега удобна и приятна. Хапваме по един туристически сандвич под лъчите на есенното слънце и от сладката раздумка неусетно минава времето ни за почивка.

Отново сме на панорамния път и първите къщи на село Гърбино се показват в далечината. Поемаме в западна посока по добре очертана пътека. Вървим няколко минути по шарения килим от паднали листа и достигаем подножието на хълм, на който се издигат останките на средновековната българска крепост „Трите кули“. Едната от кулите е изцяло разрушена, но се спираме да разгледаме останалите две. Дебелата тухлено-каменна зидария е малкото, останало от крепостта, но достатъчно, за да обрисова историческото и военното предназначение на тази първа крепост в дефилето, част от отбранително-сигнализационна система, включваща още няколко подобни твърдини. Градена е през смутните години на XIV век – малко преди падането на България под робството. Тя е тази, която първа е посрещнала поробителя и смело е защитавала подстъпите към Кракра и Средец.

Слънцето се скрива зад баирите, а ние бързо се отправяме към гората, където започва подготовката за направата на палатковия ни лагер за вечерта. Много песни и весели планинарски истории приключи първият ни ден от похода. Рано сутринта си правим билков чай и стягаме раниците за следващата част от маршрута. На изходна позиция сме за изкачване на

Руси Стойчев, ТД „Орловец“, гр. Карнобат

Конявската планина и връх Виден

Планината е оформила следните четири дяла – Ришки, Виденски, Колошки и Кориловски. Издига се в югозападна част на страната и е една от средновисоките планини. Името и е свързано с едноименното село Коняво в западните склонове. През Велбъждката битка от 1330 година, южно от селището, в местността Марово е била разположена конницата на българската войска. Оттук е произлязло и името на село Коняво. От три страни я заобикаля река Струма. Само от изток, чрез една седловина, наречена Ушите, се свързва с Верила. Най-високата точка е при връх Виден – нейният първенец с 1487 м н.в. Старото му име, което е било до 1942 г., е връх Бандера. Този дял има посока югоизток–северозапад. Ако посетим района пролетно време, имаме възможност да видим ендемити като Червено Вълчо лико, Златиста Раменка, жълтия планински крем...

В местността Царичина е имало древен тракийски град Бине, където е бил издигнат голям храм в чест на бог Зевс. По-късно по тези земи се настанили и римляните, от които и до днес личат останки от римски гробници и светилища. А при царуването на хан Маламир и

Борис I Конявската планина е била вече в пределите на нашата прабългарска държава. Нашият водач сподели, че отново на същата местност през XI век се е издигала феодална крепост на Арон. По сведения на византийския историк Скилица тук се разразява братоубийствената битка между Самуил и Арон. Оттогава е останало и името на тази част от планината – Кървове. Вървим вляво из Лехов дол и минаваме покрай могилата Падарница. В местността Манастира ясно личат останките от късна средновековна черква. По-нататък, вдясно от пътя ни в друга местност – Кръсто, се намира едно християнско оброчище. Следваме билцето – Зешки камък, и след като правим няколко снимки при обзорната скала – Стоянов камък, излизаме на Демиров камък, където има отново крепостни руини. След кратка почивка и сверка на маршрута ни с картата минаваме местността Орляк и достигаем откритата поляна Примочище. След малко повече от три часа сме на върха. Там ни очаква и нашата награда. Благодарение на ясното време в далечината на север-североизток се виждат планините Вискяр, Любаш, Завалска, Черна гора, Голо бърдо, Витоша. На изток-югоизток вече съзираме Верила, величест-

вената Рила и побелелия Пирин. На юг-югозапад са наредени Малашевска, Влахина, а в близост – Осогово и малката Лисец планина. На запад-северозапад още планини от Краището. Накъдето и да погледнем, сме богато възнаградени от панорамни гледки. Целта е постигната и още един от планинските първенци на България успешно изкачен. Правим снимки за спомен и тръгваме да се спускаме по обратния път. Оставяме телевизионната кула зад нас и се отправяме към местността Цървеняшки Бърдун, през седловината Обрат. След малка пауза слизаме към друга местност – Стражата. Наши приятели спазват уговорката и ни чакат с превоз в подножието на планината.

Вече знаем, че един ден отново ще посетим Конявската планина – все пак има още три дяла за превземане. Струва си да се посети и Чокльово блато. То е разположено в близост до с. Драгомирово, на 880 м и представлява най-голямото торфено блато в България с площ от 1,5 кв. км. Освен това планината е предпочитано място за любителите на екстремните спортове – летене и делтапланиризм, поради топлиите въздушни течения. Най-подходящото време за летене е през юни, юли, август, септември и октомври.

	ЯНУАРИ					ФЕВРУАРИ				МАРТ				АПРИЛ							
ПОНЕДЕЛНИК	3	10	17	24	31		7	14	21	28		7	14	21	28		4	11	18	25	2
ВТОРНИК	4	11	18	25		1	8	15	22		1	8	15	22	29		5	12	19	26	3
СРЯДА	5	12	19	26		2	9	16	23		2	9	16	23	30		6	13	20	27	4
ЧЕТВЪРТЪК	6	13	20	27		3	10	17	24		3	10	17	24	31		7	14	21	28	5
ПЕТЪК	7	14	21	28		4	11	18	25		4	11	18	25		1	8	15	22	29	6
СЪБОТА	1	8	15	22	29	5	12	19	26		5	12	19	26		2	9	16	23	30	7
НЕДЕЛЯ	2	9	16	23	30	6	13	20	27		6	13	20	27		3	10	17	24		1 8

	ЮЛИ					АВГУСТ					СЕПТЕМВРИ					ОКТОМВРИ					Н			
ПОНЕДЕЛНИК	4	11	18	25		1	8	15	22	29		5	12	19	26		3	10	17	24	31		7	
ВТОРНИК	5	12	19	26		2	9	16	23	30		6	13	20	27		4	11	18	25		1	8	
СРЯДА	6	13	20	27		3	10	17	24	31		7	14	21	28		5	12	19	26		2	9	
ЧЕТВЪРТЪК		7	14	21	28		4	11	18	25		1	8	15	22	29		6	13	20	27		3	10
ПЕТЪК	1	8	15	22	29		5	12	19	26		2	9	16	23	30		7	14	21	28		4	11
СЪБОТА	2	9	16	23	30		6	13	20	27		3	10	17	24		1	8	15	22	29		5	12
НЕДЕЛЯ	3	10	17	24	31		7	14	21	28		4	11	18	25		2	9	16	23	30		6	13

МАЙ

9	16	23	30
10	17	24	31
11	18	25	
12	19	26	
13	20	27	
14	21	28	
15	22	29	

ЮНИ

6	13	20	27
7	14	21	28
8	15	22	29
9	16	23	30
10	17	24	
11	18	25	
12	19	26	

ОЕМВРИ

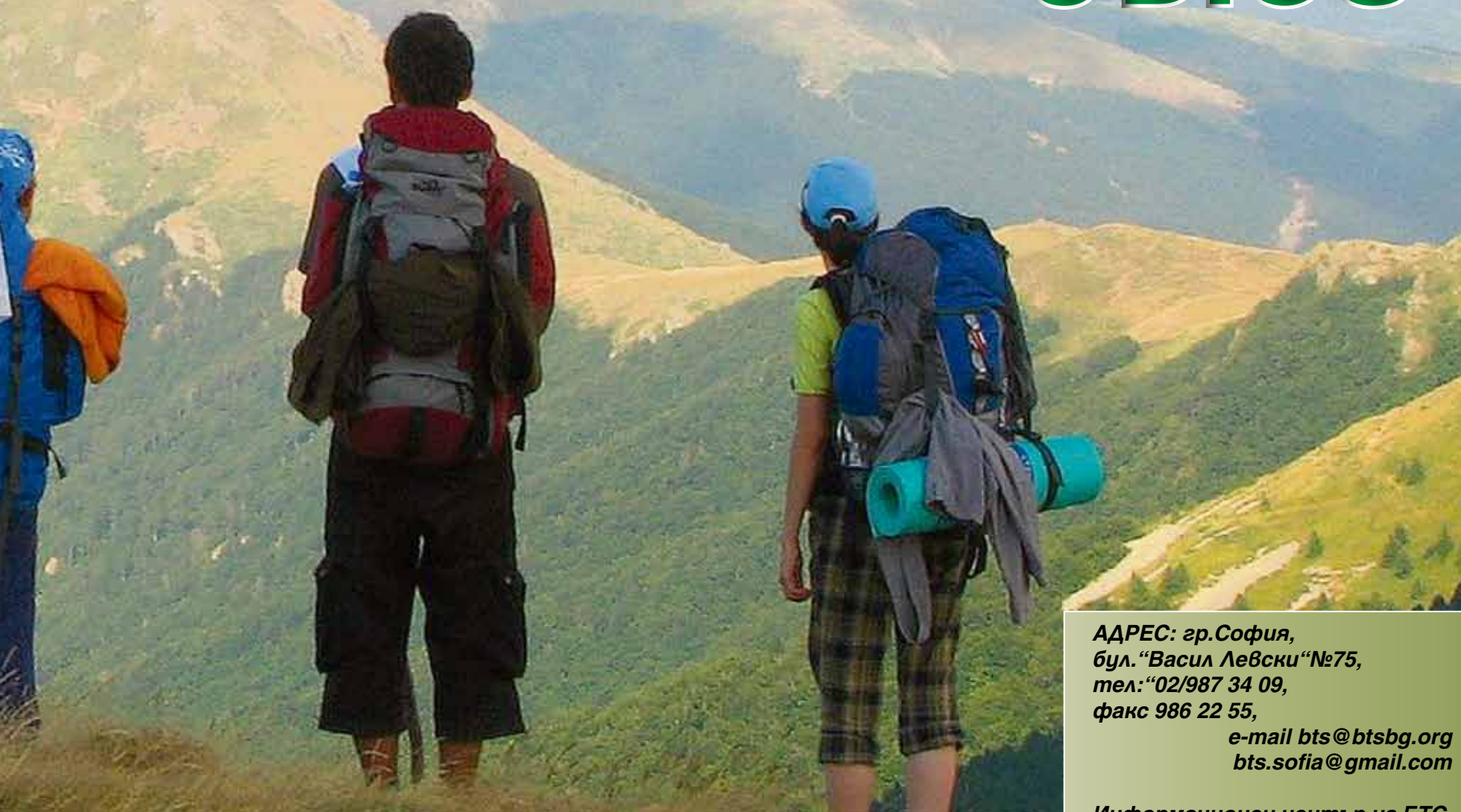
14	21	28
15	22	29
16	23	30
17	24	
18	25	
19	26	
20	27	

ДЕКЕМВРИ

5	12	19	26
6	13	20	27
7	14	21	28
8	15	22	29
9	16	23	30
10	17	24	31
11	18	25	

2011

Български туристически съюз

АДРЕС: гр.София,
бул. "Васил Левски" №75,
тел: "02/987 34 09,
факс 986 22 55,
e-mail bts@btsbg.org
bts.sofia@gmail.com

Информационен център на БТС,
тел. 02/980 12 85, факс 986 22 55,
GSM 0882966320, 0882966319,
[http: www.btsbg.org](http://www.btsbg.org),
e-mail: centerbts@btsbg.org
infotourbts@gmail.com

Вестник „ЕХО“,
тел.02/ 93 00 680, 0882 966 317;
факс 02/987 69 41;
[http: www.btsbg.org](http://www.btsbg.org),
e-mail: eho@btsbg.org
ehobts@gmail.com

Здравейте, уважаема редакция, П и ш е м ви това писмо от южния град Петрич, от ТД „Калабак“, с най-много абонати на в. „Ехо“ за 2010 г. Дано и следващата 2011 г. да е такава, а вие – все така правдиво да отразявате работата и живота на дружествата.

Искаме да споделим с вас и читателите едно от най-приятните ни преживявания в края на годината. Ние, туристите ветерани от ТД „Калабак“, гр.Петрич, водени от председателя на клуба Петър Ролев, на 4, 5 и 6 септември се изкачихме

Видяхме Балкана от вр. „Ботев“

на вр. Ботев, първенеца на Стара планина. Горди сме (групата ни беше от 9 туристи на възраст между 62 и 72 г.), че положихме много усилия, но изпълнихме целта си – да се изкачим на страховития и величествен вр.Ботев.

До Карлово пристигнахме с влак, оттам нагоре – по планината с тежките раници потеглихме за х.„Хубавец“ – 2 ч. Въпреки че дъждът не спираше по пътя, ние продължихме към х.„Балкански рози“, където ни посрещна хижарят Димитър Топов. Отпочинали, на другата сутрин рано потеглихме за х.„Левски“ – на 1,15 ч. Времето се променяше непрекъснато – ту мъгла, ту облаци, дъждът бе постоянен наш спътник. Изкачвайки една от най-

стръмните пътеки над х.„Левски“, продължихме до заслон „Ботев“ – 4,30 ч. Там след кратка почивка, изкачвайки се по серпентините, стигнахме вр.Ботев. За нас това беше едно изпитание на волята и огромно удоволствие – да се изкачим на най-високия връх и оттам да погледнем великия Балкан, символ на страната ни. Огромен, горделив и страховит – това, което видяха очите, не може да бъде описано!

Дано Господ ни дарява здраве и сили да продължим да шурмуваме планините и даваме пример на по-младото поколение как да опознават родината, за да я обикнат още повече!

Петър Ролев

Ветераните от ТД „Трапезица 1902“ с постигнати цели

В годишния план на нашето дружество още от началото на годината сме набелязали мероприятия, посветени на 115-та годишнина от организирането на туристическия съюз, 20 години от създаване на БФ на КТВ и 50 години от първия ученически поход от Тимок до Емине, под ръководството на великотърновския учител Любомир Войников.

Всички мероприятия бяха насочени към националните туристически обекти, към исторически места и съответно към пешеходния туризъм. Нашият клуб на ветераните се състои от 155 членове, на възраст между 60 и 90 години.

Освен ежеседмичното ни излизане в околностите на В.Търново, посетихме гр.Свищов с къщата музей на Алеко, ан-

метници.

В края на август група членове на Клуба участваха в националния поход до Черни връх за честване Деня на туризма. В чест на бележитата годишнина пожелахме да посетим лобното място на Алеко. Потеглихме този път към Родопите, по маршрут Пазарджик – с.Радилово – гр.Пещера – пещерата Снежанка – гр.Батак, средновековната крепост „Цепина“ – Велинград.

Пазарджик с богатия исторически музей, с историческата черква „Св.Богородица“ и неповторимия по изящество иконостас и стенописите, къщата музей на възрожденския художник Станислав Доспевски и етнографския музей, съхранил бита и обичаите на панагюрския, тракийския и родопския край, ни впечатлиха силно и оставиха незабравими спомени.

Оттук към гр.Пещера, през с.Радилово, спираме пред паметника на лобното място на Алеко Константинов. Поставяме цветя и слушаме беседа за живота, творчеството и заслугите на писателя за организирането на туристическото движение и за обстоятелствата около гибелта му. Малък престой в Пещера и се отправяме към пещерата Снежанка. От изходния пункт по асфалт и маркирани пътеки разстоянието до пещерата е повече от 3 км, при много голям наклон. Трудно е, но туристите се представиха достойно, в т.ч.и по-възрастните като 84-годишния Георги Бахчеванов, както и няколко участника между 72 и 76 години. За тренирания турист няма възраст!

Още повече, че усилията си струваха – пещерата Снежанка е великолепа и един от 100-те НТО, всеки турист трябва да я посети.

Отправляме се към х.„Добра вода“, обновения, там ни посрещат любезни домакини. Сутринта тръгваме за Батак – българската Голгота. В историческата черква „Св.неделя“, се покланяме пред стотиците невинни жертви, намерили там мъченическата си смърт. Очите се пълнят със сълзи, гърлото се стяга от гняв и мъка. От витрините ни гледа разбунената европейска мисъл – В.Юго, Гладстон, Достоевски, американският журналист Макгахам, свидетел на баташките кланета.

Разделяме се с героичен Батак, пътуваме край едноименния язовир – едно малко родопско море, чиито брегове са украсени с много вили, хотели и търпеливи рибари. През гр.Ракитово и с.Дорково се изкачваме до х.„Цепина“, където слушаме беседа за историята и значението на родопската средновековна крепост „Цепина“. По-късно се изкачваме и до нея. Усилията си струват – отгоре Родопата разкрива великолепието си. След Велинград, поемаме към дома, уморени, но щастливи от видяното.

Яна Александрова

Слънчевото ноемврийско време породи в нас желание отново да бъдем сред природата и да посетим светите за всеки българин места. И ето – група туристи ветерани от ТД „Урвич“ в София, под ръководството на секретаря на дружеството Йордан Пейчев, който отново доказва, че е експресен организатор, поехме на път.

Първата ни цел беше историческата местност „Оборище“. Намира се под връх „Лисец“ в Същинска Средна гора, където населението е криело добитъка си от турските набези. Сега до местността се стига по живописна пътека, освежена от мраморни плочи с мисли от великите ни революционери

в Брацигово, не погречи да намерим Дома на културата и разгледаме намиращия се в него исторически музей и гробницата, в която са съхранени костите на загиналите по време на

КТВ „Урвич“- София, с богатствата на есента

Априлското въстание. В Батак бяхме настанени във въз-

рожденска къща, която ни очарова с дървената порта, каменния калдаръм, стръмната стълба, пруста с миндерите, камината и уреди от бита на българката от Възраждането. А вечерта, както винаги, беше приятна с викторината, подаръците, песните, стиховете...

В неделния ден, изпълнени с благоговение пред подвига и саможертвата на батачани, прекрахихме прага на историческия и археологически музей с крипта. Разгледахме експонати, напомнящи за общественоекономическото развитие на Батак през Възраждането, борбата за национална просвета и социална правда. Дълго мълчахме пред зидовете в старата баташка църква „Света Неделя“, където 2000 българи три денонощия са били подложени на непрекъснат обстрел от турците, без хляб, вода, задушени от пожара в църквата и жилищни от сърдити пчели, които турците са пуснали.

Посетихме и етнографската експозиция в „Балиновата къща“, където бяхме очаровани от багрите на баташките мъжки и женски костюм, предмети от поминъка на този край. Пътят към Велинград ни дари с жълто-кафявите багри на есента, в съчетание си маслено-зеленото на иглолистната гора. Красотата на Родопата е зашеметяваща, а като потвърждение на това съждение бе и гледката на местността „Цигов чарк“, през която минахме. Кратката почивка във Велинград ни даде възможност макар и за малко да се потопим в атмосферата на този красив град. А за Юндолка какво да кажем – отново красота, зеленина, простор...Освен с топлината на закъснелата есен, пътуването ни обогати и с по 5-6 печата в книжките за стоте национални обекта.

Пенка Цветкова

тичния гр.Нове и др. Последва гр.Пордим, историческия кораб „Радецки“ и Оряховския исторически музей.

След севера се отправихме на юг, с посещения на гр.Ямбол, античния гр.Кабиле, Бакаджика, гр.Елхово с Етнографския музей, включен в 100-те НТО, вакарския манастир „Св.Троица“ при с.Устрем и Тополовград.

Горещините в средата на лятото не ни изплашиха и поехме на запад към Кюстендил и Осоговска планина. След посещенията ни на всички исторически обекти в града и картинната галерия на Вл.Димитров - Майстора, се изкачихме на х.„Осогово“. Гостоприемните домакини ни посрещнаха с вкусни гозби, чисти и уютни спални, а изгледите и красотите на непознатата доскоро Осоговска планина ни омаяха. На сутринта в 6 ч. поехме по дългия 17-километров маршрут (само в едната посока) до вр.Руен, твърде тежък и дълъг път за възрастна на участниците, между които имахме и 75 годишни. На връщане посетихме Земенския манастир, един от националните ни исторически па-

Същинска Средна гора

ХИЖА „СРЕДНОГОРЕЦ“

Местоположение: В м. Чемериката, южното подножие на вр. Малък Богдан, 1486 м н.в.

Описание: Комплекс от сграда и седем сезонни бунгала с общ капацитет 85 места, вътрешни и външни санитарни възли и бани, локално отопление и отопление с ел. уреди и печки на твърдо гориво, туристическа столова и кухня, зала за тихи игри, аудио- и видеотехника, спортна площадка.

Изходни пунктове: с. Богдан, общ. Карлово – 4 ч.; Копривщица – 4 ч.; с. Старосел, общ. Хисар (обект №67 от 100-те НТО) – 6 ч.

Съседни обекти: вр. Малък Богдан (1532 м н.в.) – 0.20 ч.; вр. Богдан (1604 м н.в., обект №10 от 10-те п.п.) – 2 ч.; х. „Чивира“ – 0.40 ч.; х. „Фенера“ – 3 ч.; т.к. Бяло камъне – 2 ч.

Стопанин: ТД „Средногорец“ 96 – с. Богдан, общ. Карлово.

ХИЖА „ВОДЕН КАМЪК“

Местоположение: В м. Воден камък, във вилната зона на с. Горна махала, 430 м н.в.

Описание: Сградата е с капацитет 80 места в 2 апартамента и стаи с 2, 3, 4 легла със самостоятелни санитарни възли и бани, сателитна телевизия, 2 общи стаи с етажни санитарни възли и бани, локално отопление, климатик, интернет, ресторант, конферендна зала, паркинг.

Изходен пункт: с. Горна Махала, общ. Калояново, обл. Пловдив – 5 км асфалтово шосе; Хисар – 9 км.

Съседни обекти: Хисар – културно-исторически забележителности.

ХИЖА „КАВАКЛИЙКА“

Местоположение: В м. Каваклийка, 955 м н. в.

Описание: Масивна сграда с капацитет 50 места, етажни санитарни възли и бани, отопление с печки на твърдо гориво, туристическа столова и кухня, бюфет, спортна площадка, паркинг.

Изходни пунктове: с. Горно Ново село, общ. Братя Даскалови, обл. Стара Загора – 5 км по асфалтово шосе (1.30 ч.). Селото е на 37 км от Чирпан (обект №72 от 100-те НТО) и има редовна автобусна връзка; с. Турия, общ. Павел баня, обл. Стара Загора – 17 км по асфалтово шосе (3 ч.).

Съседни обекти: х. „Свежен“ – 6 ч.; м. Калето – 1 ч.; природна забележителност Кичестия габър – 2 ч.; природна забележителност Кутела – 2 ч.

ХИЖА „ФЕНЕРА“

Местоположение: В източното подножие на вр. Фенера, 1293 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 60 места, етажни санитарни възли и бани, собствено ел. хранване, локално отопление, туристическа столова, бюфет, зала за тихи игри.

Изходен пункт: Хисар – 5 ч (22 км почвен път); с. Старосел, общ. Хисар (обект №67 от 100-те НТО) – 4 ч.; с. Каравелово, общ. Карлово – 4 ч.

Съседни обекти: вр. Фенера (1481 м) – 0.20 ч.; вр. Козя грамада (с новооткрито тракийско селище) – 0.20 ч.; вр. Алексица (1517 м н.в.) – 0.30 ч.; х. „Чивира“ – 3 ч.; х. „Средногорец“ – 3 ч.; тракийска резиденция под вр. Козя грамада – 2 ч.

Стопанин: ТД „Орела 1935“ – Хисар, обл. Пловдив.

Сърнена Средна гора

Сърнена Средна гора е по-дълга, по-ниска и по-тесна от останалите два дяла.

Тук също има интересни туристически обекти и маршрути. В най-западната ѝ част в края на букова гора се намира хижа „Свежен“. На изток билото се повишава и достига най-високата точка на този дял – вр. Братан (1236 м н.в.). На

изток от Св. Николския проход, свързващ Пловдив и Казанлък през Павел баня, е разположена хижа „Каваклийка“. На изток билото постепенно се понижава до Змейовския проход, който осъществява пътна и жп връзка между Стара Загора и Казанлък, а още по на изток от него е разположена хижа Морулей.

ХИЖА „МОРУЛЕЙ“

Местоположение: В подножието на вр. Морулей, южно от поляните Пчелина, 499 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 50 места в стаи с 2, 3 и 4 легла. Пет от стаите са със самостоятелни санитарни възли и бани, а останалите – с етажни, по-голяма част от стаите са с мивки, локално отопление, ресторант, летен бар, надуваеми басейни за деца и възрастни, паркинг.

Изходни пунктове: с. Дълбоки, общ. Стара Загора – 6 км асфалтово шосе (2 ч.); с. Камен, общ. Стара Загора – 7 км асфалтово шосе (2.30 ч.).

Съседни обекти: вр. Морулей (895 м н.в.) – 3 км (1 ч.); Милкини скали – 5 км (2 ч.); Нова Загора (обект №76 от 100-те НТО) – 26 км.

Стопанин: ТД „Сърнена гора“ – Стара Загора.

ХИЖА „СЕДЕМТЕ ПАРТИЗАНИ“

Местоположение: В м. Тарафови ниви, в северо-източните склонове на вр. Орела, 904 м н.в.

Описание: Комплекс от сграда и бунгала с общ капацитет 60 места. Сградата е с капацитет 18 легла, вътрешни и външни мивки, външни санитарни възли, собствено ел. хранване, отопление с печки на твърдо гориво, туристическа столова и кухня, летен навес.

През летния сезон се разкриват допълнително места в три бунгала с по 14 легла.

Изходен пункт: с. Климент, общ. Карлово – 7 км почвен път.

Съседни обекти: х. „Фенера“ – 5 ч.; вр. Фенера (1204 м н.в.) – 2.30 ч.

Стопанин: ТД „Здравец – Климент“ – с. Климент, общ. Карлово.

ХИЖА „СВЕЖЕН“

Местоположение: В м. Чатал дърво, 1025 м н.в., GPS: 42.508985 N 25.058924E.

Описание: Масивна сграда с капацитет 33 места, етажни санитарни възли и бани, отопление с печки на твърдо гориво, туристическа столова и кухня, паркинг.

Изходни пунктове: с. Свежен, общ. Брезово, обл. Пловдив – 1 ч.; гара Калюфер – 5 ч.

Съседни обекти: х. „Каваклийка“ – 6 ч.

Стопанин: ТД „Васил Левски“ – Карлово.

**ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ
В ГР. СТАРА ЗАГОРА**

Местоположение: В парк „Аязмото“ на Стара Загора, 310 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 26 места в 1 апартамент и стаи с по 2 легла, самостоятелни санитарни възли и бани, локално отопление, телефон, кабелна телевизия, интернет зала, аудио- и видеотехника, сауна, джакузи, ресторант, кафе-аперитив с лятна тераса.

Изходен пункт: Централният вход на парк „Аязмото“ – 0.10 ч.

Съседни обекти: парк „Аязмото“ с редки растителни видове и зоопарк, културно-историческите забележителности на Стара Загора; паметник „Бранителите на Стара Загора 1877 г.“ (обект №90 от 100-те НТО), разположен в източната част на града в посока Нова Загора; Нова Загора (обект №76 от 100-те НТО) – 32 км.

Стопанин: ТД „Сърнена гора“ – Стара Загора.

За информация и резервации:

БТС - Информационен център:

02 980 1285, 0882 966 320, 0882 966 319,

e-mail: infotourbts@gmail.com,

WWW.BTSBG.ORG

Хижа „Асен Христофоров“ – защо не?

Двата юбилея на
рилोलюбеца

През тази година има-ме два повода да си спомним за певеца на Рила Асен Христофоров – единият беше през август, когато се навършиха 40 години от смъртта му, а другият е 16 декември – 100-годишнина от рождението му. Два повода отново да разкажем за писателя, чиято орисия била да броди като заточеник из планината, из величествената Рила: от Мальовица до дебелите стени на манастира, носещ името на рилския отшелник Св. Иван. Оказал се по принуждение в полите на планината – истински отшелник в края на самоковското село Говедарци, писателят ѝ се посвещава – да я опознае, но и да я опише, да я направи близка и примамлива. И Асен Христофоров я изучава педантично. С подхода на учен, какъвто е всъщност, той разди-пля и опознава в детайли тайните и прелестите на нейните върхове, рътлини и долини. Но за него не е

достатъчно само да ѝ се наслаждава – той описва хубостите ѝ с таланта и със замах на художник живописец: „В дебрите на Рила“, „Скици из Рила“, „Трима с магаре из Рила“... Кой друг писател е посветил толкова творби на Рила? Кой друг я е рисувал с толкова любов и всеотдайност?! Тя е неговото убежище, неговата закрилница от враждебно настроените и подозрителните комунистически власти, които го преследват и там, в скромната му обител край Говедарци. Той броди из нея – но не слепешком, а „екипиран“ и със знания за нея – географски, исторически, етнографски. И тук ученият си има принцип, който следва и го споделя:

„Истинският турист е любознателен. Той чете за планината, интересува се за имената на местностите, разпитва за техния произход, събира древни легенди и пази нейните исторически паметници. Тъй планината заживява в мислите му, става някак по-оухотворена и той свързва миналото с настоящето, а настоящето проектира в бъдещето. Ще тръгне например от Говедарци към Седемте езера, но ще поспре в местността Нагаруца, между двете лопушаници; и ще си спомни за древния рударски град, чиито крайсел-лищни зидове личат и сега в младата борова гора край рибарниците. Стигне ли до Гьо-

лечица, ще разпита где се намират трите дълбоки шахти в каменната снага на планината, издълбани още от римляните преди много векове, за да добиват злато от нея. Тръгне ли нагоре към Седемте езера, той ще се мае пред едрите и грижливо наредени камъни край пътя, поставени като маркировъчни знаци още преди петнадесет века. Да, добре е да знае, че и други са били тук преди него!...“ Из „Скици из Рила“

Все още има живи хора, които са познавали човека и писателя Асен Христофоров, които възкресяват с любов и възхищение паметта за него. Една улица отскоро в родния му Пловдив увековечава името на учения икономист, на писателя и преводача Асен Христофоров – признание за неговата личност, която би правила чест на всеки град. От Пловдив са тръгнали първите му стъпки, от този южен край е закърмен с обич към България и нейната природа и народ. Предците му – чиито корени са панагорски – били хора напредничави, интелигентни. Дядото – мирови съдия, а зетьовете и синовете му били все адвокати. Семейството водило аристократичен за времето си начин на живот, лятото всички вкупом се оттегляли от града в дилите на Родоп. За романтичните преживявания на малкото момче писателят разказва в автобиографичната си книга „Откровения“. Вероятно оттам започва

любовта на бъдещия писател към планината.

Имал шанса да учи първо в Стамбул, града голяма. Там завършва Роберт колеж, след което животът го отвежда в Англия, където през 1931 година е първият български студент по икономически науки. Шанс или зла прокоба ще се окаже това за него – младият Асен Христофоров още не можел да знае. Уви, след революционния 9 септември 1944 година той, икономистът с диплома от Лондон, владеещ няколко чужди езика, се оказва ненужен на новата власт, макар у нас след завръщането си от странство да е придобил опит в Търговската камара, в Главната дирекция на статистиката, в Съюза на популярните банки. Издал и няколко книги на икономическа тематика, става професор по политическа икономия в Държавното висше училище за икономически и административни науки и частен хоноруван доцент в Юридическия факултет. Сиреч заел мястото, което най-много му подхожда. Но на новата власт не само е ненужен – преследван е даже там, в малкото самоковско село Говедарци, където живеел „по-скромно и от Волтеровия Кандид“. Той, икономистът с диплома от Лондон, сядял картофи, отглеждал кокошки и две кози, които сам доял! Обвинили го в шпионаж и даже без присъда през 1951 година го изпращат в лагера Беле-не, откъдето се завръща в убежището си до неузнаваемост отслабнал. Отслабнал физически, но не и духом. „Човек може

да бъде добър, какъвто и да е животът му!“ – тази мисъл на Толстой става негов принцип, негов морална опора в ония трудни години, когато озверените обезземлени селяни седем пъти разбиват къщата му, запалват я, когато среща явното им неразбиране и злонамереност.

„Светът има нужда от донкихотовци“ пише той в своите „Откровения“. Селяните от Говедарци едва ли са познавали героя на Сервантес, но писателят, построил си къщичка в края на селото, им изглеждал странен и те не проявявали съчувствие и отзивчивост към него. Но за каква отзивчивост може да става дума във време, когато всичко, изградено от селяните, всичко, наследено от деди и бащи, се изгубвало във всеобщата „народна“ собственост?

„Човек може да бъде добър, какъвто и да е животът му!“...

Планината и литературата го спасяват от хората около него. На отшелничеството му в Говедарци дължим шанса да прочетем на български преведените от него и обичани вече от поколения българи книги на Джек Лондон, Хенри Филдинг, Емили Бронте, Джеймс Джойс, „Трима души в една лодка“, на Джером К. Джером. Там преводачът Асен Христофоров, владеещ английския по-добре и от англичаните, както твърдят някои познавачи на ези-

ка, се превръща в писател. Планината е основната му тема. Планината и човекът в нея. Каквото и да кажем за творчеството му, ще е малко и незначително. Най-добре е да се потопим в книгите му, те са истински еликсир за духа, толкова нужен и в наши дни. Да тръгнем впрочем с него към Предела...

„...Предел е изходният пункт за Капатнишкия дял на Рила. Първоначално шосе свързва Симитли с Разлог, като минава през високата седловина. Спирката е току под билото на седловината, край малко ханче с два двора – предният в Рила, задният в Пирин, разделени един от друг чрез потопа Еловица, както се нарича Градевска река в горното си течение. Веднъж пристигнал в ханчето, Капатник не ще ми убежда, а стъпва ли на самия връх – дълго ще се радвам на гледката към Пирин. Наистина, няма друг рилски връх, от който тая планина да изглежда тъй приказно красива. Гледана от връх Сталин /Мусала/, тя не е тъй величествена и сякаш се губи сред най-крайните възвишения на Западните Родопи и Югозападна Рила. От рилския връх Ковач тя изглежда по-снажна, защото пред погледа не се изпречват други високи върхове. Само от равното теме на Капатник Пирин израсва пред погледа цялото си величие от петите до главата.

Гледката ме е омайвала и преди и затова сега нетърпеливо в рейсовата кола и бързам час по-скоро да се изкача на този най-южен рилски връх – незнайния, пренебрегнатия и от никого непосещаван Капатник...

...Осъдително е отношението на картографите към този хубав връх. Изпървом те твърдяха, че Капатник е висок точно 2220 м. Какво им струваше да прибавят още 2 метра към снагата на върха, та цифрата да се помни още по-лесно! Затова има и прецедент. Нали така бяха постъпили гръцките картографи, когато позволиха на Олимп да порасне на два-три пъти с по няколко десетки сантиметра, за да догонва по ръст по-високия рилски първенец? Уви! Нашите картографи смъкнаха цели петдесет метра от якия плещест гръб на Капатник и той се извисява засега само с 2170 метра над морското равнище...“ Из Скици из Рила

Много още въпроси ни задава писателят Асен Христофоров. Актуални са и днес, когато отбелязваме неговата 100-годишнина. Дали пък тя не е най-подходящият момент една хижа или една пътека в планината, чийто вдъхновен певец бе той, да бъдат наречени с неговото име? Пътека/маршрут Асен Христофоров. Хижа „Асен Христофоров“. Защо не?

Мария Владимирова-Галишка

Както обикновено, с нощния автобус до Истамбул и оттам вече по въздух. В Бахрейн трябва да се съберем с 1/3 от групата – семейство, което лети от Париж... Да, ама не. Пусту вулкан обърка и нашия график. Вместо 2 дни стоим 4 в Катманду. Колкото и да си запълваме времето със забележителности, почва да ни писва, а и неизвестността ни тревожи. Най-накрая, хващайки „последния влак“, в Катманду каца и семейството.

Полетът до Лукла вече са го докарали до 20-ина минути. Докато се огледаш, и самолетчето се търкаля по стръмната и къса писта.

Групата хапва и пийва сладко в базовата ни лоджа, а аз се оправям с носачите и сердаря им, които поемат с по 30 кг на гръб. Толкова е лимитът на носач, но само когато става въпрос за наемане от чужденци за трекинг или изкачвания. Ако няма намерен чужденец, този товар стига и до 120 кг... Повече не съм виждал! Интересно, защо нямат успехи в щангите тези хора?

Ето, че тръгваме с бодра крачка по „пътеката на хилядите крака“. Преди години тя водеше началото си от Ломасангу, впоследствие от Джори, но вече със сигурност е от Лукла. Височината е 2850 м и след 6–7 часа качване и слизване пак сме на толкова... В Мондзо, където е първата ни нощувка, е входът на национален парк „Сагармата“ /шерпското наименование на Еверест, което никой не споменава и явно са решили да го запазят чрез името на националния парк/.

Познатото стръмно, но не много продължително изкачване и ето ни в столицата на шерпите – прочутото Намче базар /Съботен пазар на шерпски/. Няма и следа вече от постройките преди 10–15 години... На мястото на старите са направени големи лоджи и хотели. Добре че все пак са запазили амфитеатралния външен вид на селището, че и него можеше да нивелират в полза на туризма...

Вместо предвидените 3 нощувки се задоволяваме само с 2 заради закъснението ни. Естествено – активно се аклиматизираме: Японският хотел „Еверест Вю“ – село Кумджунг /с пъти по-голямо от Намче базар/ – село Кунде със създадената в него болница от Сър Едмънд Хилари.

Следващата ни спирка е манастирът Тянгбоче. И тук 1 нощувка вместо 2, но няма как. Нататък вече влизаме в графика си. Манастирът е нов, след като през 1989 г. бях свидетел на допущащите му останки...

Трекерското селище Фериче /4270 м/ е възлов пункт по трекинга към Базовия лагер на Еверест. Не толкова с местоположението си, а преди всичко с височината си и медицин-

ския пункт в помощ срещу високопланинската болест. Тук са задължителни поне 2 нощувки с аклиматизационно излизане между тях. Това излизане го правя до предвършието на връх Покалде – Нагар Тзанг /5085 м/. Първи стъпки над 5000 м по маршрута. Все има някой да почерпи...

Лобуче /4930 м/ е най-високата ни нощувка по пътя към Кала Патар. Даже повтаряме, а в свободния ден отиваме до Италианската пирамида /метеомедицински научен център на над 5000 м/ и се запознаваме с дейността ѝ.

На 1 май /все пак е празник/ Великата планина ни дарява с един прекрасен ден! В добро темпо стъпва-

нашите носачи, високопланински гид и т.н./ в 02,00 ч забътахме по стръмния склон. Вече на развиедването се събрахме с другата българска група, също атакуваща този ден върха, но беше нощувала на Височинния лагер. При навлизането във височинния ледник се напихахме с целия инвентар по нас и се заклатихме като коледни елхи по бялата пустош. Дотук всичко добре, ама като опряхме до почти отвесната 150-метрова полуледена-полуфирнова стена под върха, и се започна една... От миналата година са забранили оставянето на постоянни парапети по стената и до върха и сега всяка група трябва да си опъва

Непал и Айланд - пик преди мусона

ме на най-изкачвания непалски връх – Кала Патар /Черни връх – 5630 м/. С голям зор все пак придумвам групата да тръгнем надолу... Трудно се разделяме с огърлицата Хималайски гиганти – Пумори, Лингтрен, Кумбуце, Чангце, Еверест, Лотце, Нупце, Ама Даблам,

собствени и какафонията е пълна. Всички местни гидове /те са задължителни/ се юрнаха да парапетстват, а ние седим и чакаме... В интерес на истината, нашият беше опитен и чевръст и с вещина ръководеше останалите си колеги, но въпреки всичко се губи много

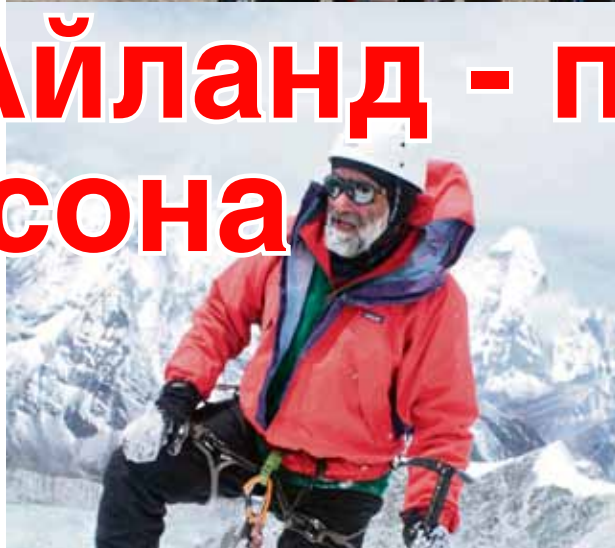

Табоче, Чолаце и много още знайни и незнайни /за нас! За хора, обичащи планината, а и не само за тях, тук е истински Рай! Как да си тръгнеш...

Слизаме чак до Фериче. По-добре е да спим на пониско. На следващия ден се разделяме – катерачната група от 6-има мъже поемаме към Айланд пик, а 3-те жени с прилежащия им антураж към езерата Гокио.

В Базовия лагер на 6-хилядника, който е на 5100 м, пристигаме в отвратително време, което трае вече втори ден. Последните два дена няма и изкачвания. Дано утре имаме късмет?

Имахме късмет! Отново планината се смили и ни подари един подходящ ден. След като преядохме на среднощната закуска /цяла сюрсия се грижеше за нас да не заслабнем – готвач, обслужващ персонал,

време. Добре че метеовремето устиска...

По опънатите парапети се изкачихме на жумари, но някои от тях взеха да изпускат, защото въжетата бяха найлонови... По опънатия вече от корейска експедиция /с 68-годишен покорител на 14-те 8-хилядника в редиците си, за когото снимаха филм/ парапет долазваме по тесния като бръснач ръб до заветните 6189 м. Едвам се събираме на върховата площадка, но мъките, поне нагоре,

свършиха...в 10,30 ч. Този ден Айланд пик ще го

запомни като български и корейски. По 10 българи и корейци и още няколко от други нации се радвахме на необхватната панорама. Хималая ни държеше в прегръдката си и ни беше хубаво!

С няколко рапела на връщане и някоя и друга псувня заради леещата се пот от нас се дотъряме живи и относително здрави до хубавите ни палатчици.

Както е тръгнало с това всемирно затопляне, след 10–15 години на Айланд пик вече няма да има ледник... Когато го изкачвах за първи път преди 21 години, ледникът беше почти двойно по-голям. Стената беше изцяло фирнова и се катереше с удоволствие само с 2 сечива и котки без допълнително осигуряване. Под нея ги нямаше зейналите сега ледени цепнатини. Върховата площадка беше много по-голяма и равна. Но както е казал поетът: Всичко тече, всичко се променя...

Обратният път до Лукла беше вече едно малко удоволствие, пък си и намерихме жените – доволни от видяното и преживяното.

Друго обаче ни притесняваше. В Катманду бушуваха национална стачка, провокирана от маоистите, които отново бяха тръгнали да свалят правителството. Нищо не работеше и много чужденци /които са успели/ си бяха поели пътя към дома. Имаше блокади на улици, кръстовища, боеве с полицията и армията – въобще, както в доброто старо време... За наш късмет точно когато кацнахме от Лукла обратно в непалската столица, стачката беше прекратена, но напрежението остана. Плъзнаха слухове за военен преврат или за нахлуване на индийски войски, струпани по границата. А ние трябваше да стоим цели 6 дена до полета ни... Успяхме да се измъкнем за 2 дни до Нагаркот, откъдето при изгрев се наблюдава Хималайската верига от Анапурните до Канчедзюнга.

Слава богу, дочакахме полета си и се изнизвахме по терлици от Непал. Дано успее да запази мира и целостта си! Искрено му го желаем!

19 май 2010 г.
Евгений Динчев
снимки автора

МИНИСТРИТЕ ПО ТУРИЗМА ОБСЪДИХА В РАМКИТЕ НА WTM ЛОН- ДОН БИЗНЕС МОДЕЛИТЕ НА БЪДЕЩЕТО ЗА УСТОЙ- ЧИВ РАСТЕЖ НА ТУРИЗМА

Световната туристическа индустрия отбелязва ръст от 7% от началото на годината, спрямо същия период на миналата година. Това съобщи генералният секретар на Световната организация по туризъм към ООН Табел Рифай по време на Среца на министрите по туризма в рамките на туристическото изложение WTM в Лондон. Най-добри резултати отчита Азия, която е постигнала ръст от 14%, докато в Европа той е едва 3 на сто, отбелязва г-н Рифай.

Срещата на министрите по туризма се организира от Световната туристическа организация за четвърти път през ноември в рамките на най-голямото туристическо изложение за професионалисти World Travel Market в британската столица. Във форума взеха участие министрите на туризма на Мексико, Великобритания, Австралия, Гърция, Египет, Тунис, Китай, Барбадос, президентът на Световния съвет за пътувания и туризъм Джефри Липман, и др. България беше представена от зам.-министъра на икономиката, енергетиката и туризма Иво Маринов.

Оценките за развитието на туризма за миналата и тази година са умерено оптимистични, подчертаха участниците във форума. Според тях възстановяване-

то на сектора все още е крехко и недостатъчно устойчиво. Въпреки това туризмът остава водеща дейност в световната икономика, общи Талейб Рифай.

Като основни трудности пред развитието на сектора бяха посочени бюджетните дефицити на страните и увеличаването на данъчната тежест. Германия вече е въвела нов данък върху авиопревозите, като такъв предстои да бъде въведен и във Ве-

Приоритетите в световната туристическа индустрия са свързани с развиването на отговорния туризъм, устойчивото развитие, запозването на културното и биологично разнообразие. «Световните тенденции за развитие на сектора съвпадат с националните приоритети на България, което е уникален шанс да промотираме по най-добрия начин продукти и услуги, от които се интересува модерният турист и пътешественик, подчерта зам.-министър Иво Маринов. Това са

телствата пред сектора у нас в голяма степен съвпадат с тези пред световната туристическа индустрия и бяха обсъдени в рамките на форума, допълни зам.-министър Маринов. Те са свързани с необходимостта политически да бъде оценена ролята на туризма за икономическото развитие на света, включително за преодоляването на климатичните промени, както и да бъде създадена по-благоприятна бизнес среда за развитие на тури-

Зам.-министър на икономиката, енергетиката и туризма Иво Маринов

Туризмът със 7% ръст

ликобритания. Друг съществен момент с негативен ефект в процеса на възстановяване е създаването на по-малко работни места, отколкото преди кризата, отбелязваха още участниците във форума.

Фокусът на дискусията бе поставен върху начините, по които бъдещите бизнес модели и обществени политики могат да стимулират устойчив ръст на туристическата индустрия. Участниците представиха успешни практики в своите страни и мерки, с които националните правителства насърчават конкурентното развитие на сектора.

куртурно-историческите маршрути, които са чудесна възможност за целогодишен туризъм и могат успешно да бъдат съчетани със ски или морски ваканции, еко-пътешествия, СПА и уелнес, селски туризъм, круизни пътувания, голф, тур по пътя на виното и много други.

В същото време предизвика-

зма. Участниците във форума се обединиха около тезата, че по-добрата политика се създава не чрез рестриктивни мерки, като въвеждане на нови данъци или повишаване на данъци и такси, а чрез насърчителни мерки – преференциални кредити, визови облекчения, изграждане на по-добра инфраструктура от страна

на държавата и т.н. За по-нататъшното развитие на туризма бе посочена и важната роля на публично-частното партньорство, като в този процес трябва да има две силни страни – силна и компетентна държавна администрация в туризма и обединен туристически бизнес, като партньор на държавата.

Празник на мечката в Белица

Стотици гости от цялата страна събра първият Празник на мечката, който се проведе в Белица. На специален базар бяха показани местни кулинарни специалитети, бе подредена изложба от ръчно изработени плетива, дело на местни жители. Децата се включиха в конкурс за рисунка на тема животът на мечките. Събитието е част от проект на фондация „Информация и природозащита“, който се изпълнява с финансовата подкрепа на Фонда за подпомагане на НПО, сформирани от страните от Европейското икономическо пространство – Норвегия, Исландия и Лихтенщайн. Изключителен интерес срещнаха откритите щандове от общините Белица и Разлог: пред-

ставени бяха екопродукти (мед, домашно сладко, гъби, билки, боб, картофи, сухи чушки, плодове, орехи, кромид, разнообразни видове мерудии и др. видове селскостопанска и горска продукция). „През последните години Белица покрай мечото селище се утвърди като туристическа дестинация“, каза при откриването кметът на общината Ибрахим Палев. За пореден път той призова институциите в областта и МРРБ да съдействат с конкретни действия при изготвянето и спечелването на проекти за реконструкция на пътя до парка за танцуващи мечки, открит преди 10 г. През последните 3 години този така важен участък е в изключително тежко състояние и е сериозна пречка за желаещи-

те да посетят уникалния еко резерват за мечки. Самодейците от Белица представиха обичаи, свързани с мечи празник – Андреевден, а десетки самодейни състави и трупичи от Разлог, Банско, Якоруда се включиха в тържествата. Обявена бе и дарителска кампания в полза на намаляването на щети от кафявата мечка върху земеделски, животновъдни стопанства и пчелини. Създаденият специален фонд за закупуване на електрически огради за стопани от района ще се управлява от Сдружение за дивата природа „Балкани“. Посещение до Парка за танцуващи мечки край Белица, където на мечките бяха поднесени лакомства, бе очакваният завършек на празника.

Ехо НОВИНИ

Инфраструктурата около Асенова крепост се подобрява

До 2 години инфраструктурата около Асенова крепост ще бъде подобрена. Това се предвижда по проект, който е

сред одобрените за финансиране от МИЕТ и ще получат финансиране по ПО „Регионално развитие“. Проектът ще се реализира за 24 месеца. Общият му бюджет е над 3 млн. лв., от които 2, 6 млн. са безвъзмездна помощ. Проектът предвижда реконструкция на пътя до крепостта, разширяване на съществуващия паркинг и изграждане на информационен център. Подстъпите към църквата и самата крепост ще останат в автентичен вид. На по-опасните места се обмисля да се монтират парапети, така че да не променят сега съществуващата инфраструктура. В криптата на храма ще бъде оформена зала, която ще се използва като информационен център за прояви, свързани с представянето на обекта. Проектът ще се реализира от община Асеновград.

Асенова крепост е включена в националното движение „Опознай България -100 НТО“.

Безплатни турове за туристите в Пловдив

Интересен начин да покажат забележителностите на Пловдив на неговите жители и гости е въвела управата на града. Всяка сряда от дирекция „Туризъм“ на община Пловдив се организира безплатен пешеходен тур, в който могат да се включат всички желаещи.

По време на обиколката могат да се видят повече от 40 забележителности в града – археологически обекти, възрожденски къщи, музеи, културни институции, както и да се информират за културните прояви от събитийния календар на града.

Сред тях има и обекти от 100-те НТО. Началният час за обиколката из древния град е 9,30 ч., а продължителността ѝ е от час и половина до два часа. Маршрутът започва от Туристическия информационен център на пл. „Централен“ през Античния форум, главната улица, Античния стадион, Архитектурно-историческия резерват „Старинен Пловдив“, до Археологически комплекс „Небет тепе“. По време на пешеходния тур обектите само се представят, без да

се влиза в тях. Туристите могат да посетят индивидуално избраните от тях след края на обиколката.

Археологическият музей във Варна с подновена експозиция

Експозицията „Древногръцкият Одесос“ в Археологическия музей във Варна е изцяло подновена. Разположена е в три зали, които представляват античния град като древногръцка колония в периода от V до I в. пр. Хр. Акцент на експозицията е голямоформатна рисувана карта, която илюстрира многобройните контакти на Одесос с другите центрове от античния свят. Експозицията е дело на художничката Цветана Векова. Съзвучни с епохата са изработените от скулптора Николай Веков колони, върху които са поставени антични капители. В специално изработен разрез на секция от античен кораб са подредени амфори по начина, по който са били транспортирани. Нова зала представя производството на статуетки от теракот, а специална мултимедия допълва разходката в древността.

Кристиндлмаркт в „Солената крепост“

Коледното изложение в Залцбург предлага на посетителите пъстра празнична атмосфера, глинтайн, пунш, бретцели и добро настроение.

Небесният свод над вечерния Залцбург наистина представлява прекрасна гледка, най-вече защото е решен в успокояващо нервите тъмносиво и осеян с безброй дребни и по-едри блещукащи звезди. Това впечатление, макар и придобито малко на „прима виста“ зад прозорците на кокетната местна странноприемница „Zur Golden Ente“, се затвърждава половин час по-късно навън, но вече окончателно и без сянка на никакво съмнение.

Почти на всяка крачка по „Goldgasse“ („Златната улица“) в старата част на града – там се намира въпросният хотел, чието име на български означава „При златната патица“ – наблюдаващата Коледа се усеща просто как витае наоколо. При това толкова отчетливо, че всеки буквално може да я подуши във въздуха. Освен като родно място на гениалния австрийски композитор Волфганг Амадеус Моцарт, едноименните луксозни шоколадови бонбони с неговия лик, дворецът „Мирабел“, крепостта Хоензалцбург и ежегодният ноемврийски музикален фестивал с най-скъпите билети в света градът, което иначе преведен по нашенски означава „Солената крепост“, е известен навред още и със своя Кристиндлмаркт. Едно чудесно коледно изложение-базар, което местните жители организират с малки изключения от средата на XV век, та до чак наши дни.

Тържищата за Рождество Христово, посветени на младенеца Иисус, са запазена марка основно за австрийци и германци, но подобни масови прояви в навечерието на Святата и тиха нощ се провеждат в повечето населени места из немскоезичната част на Конфедерация Швейцария. В италианската област Трентино Алто Адидже, във френската Елзас, а така също и в по-големите градове на Унгария, Чехия и Словакия. Залцбургският Кристиндлмаркт обаче упорито претендира да бъде признат за най-стария такъв форум въпреки несъгласието и предявяваните от гражданите на немския Нюрнберг и френския Страсбург претенции, че именно техните градове са лидери в рамките на Стара Европа, иницирали това доста важно от религиозно-икономическа гледна точка мероприятие. Дали именно в родното място на Моцарт наистина е

възникнал автентичният първообраз на коледния пазар, е доста сложен и малко спорен въпрос, който не е и от толкова съществено значение. Безспорна обаче е констатацията, че организацията и неговото провеждане в

видност на нашия геврек), традиционни местни сувенири, шапки, шалове, ръкавици и т.н., цените на които се движат в едни прилични граници между 3 и 30 евро. Търговците на въпросните стоки обаче отчитат променливи успе-

дят на тези тарикатлъци, практикувани основно от чуждите гости на базара, тъй като стойността на чашата, закачливо нашарена с весели коледни мотиви, е включена най-малко десет пъти в цената, на която предлагат ловджий-

Рождественската ясла изобщо не става дума за някаква бебешка детска градина, а за макет на пещерата-обор, в която младенецът Иисус се е появил на белия свят. В нея освен фигурката на младия Бог присъстват майка му Дева

Мария, съпругът ѝ дърводелецът Йосиф, влъхвите, носещи дарове, Витлеемската звезда – символ на раждането на Спасителя, и прочее библейски подробности. Малко по-периферно от тези трогателни новозаветни мотиви обаче

германската кухня и кулинария, но не бива да се забравя и това, че Залцбург е отдалечен едва на пет километра от Бавария – най-голямата федерална провинция на могъщия западен съсед. Факт, който сам по себе си обяснява защо повечето от нещата и от двете страни на вече несъществуващата гранична бразда между Австрия и ФРГ толкова много си приличат. Кристиндлмарктът на Domplatz, изпълнил до краен предел свободното пространство пред катедралата Свети Руперт, обаче съвсем не се явява единственият базар от този тип в града. От 1972 г. с разрешение на местната администрация подобни тържища като спонтанен израз на празничната предколедна треска се организират паралелно на Mirabellplatz, Hohensalzburg и в района на централната жп гара. Всички коледни базари работят сутрин от 10.00 вечер до 20.30 до 26 декември включително, като в двата празнични дни на Рождество сергиите са отворени от 11.00 до 18.00. Би следвало да се отбележи, че няма почти никаква разлика в качеството и цените на стоките и услугите, предлагани на централния Кристиндлмаркт, и тези на базарите, споменати по-горе. И все пак на някои от сергиите с повече търсене чуждите туристи могат да се открият и по-автентични дарове, които да намерят място под коледното дърво. В интерес на истината трябва да се отбележи, че тази категория пришълци са на особена почит и уважение в града на Моцарт. Основно, между нас, ама съвсем между нас казано, заради парите, които оставят по време на пребиваването си.

Тук няма действително сезон от годината, през който „Солената крепост“ да не е обект на масирана туристическа експанзия заради историческите, културни, архитектурни и прочие забележителности въпреки безмилостните цени. Шареното стъпнотворение от туристически автобуси и чуждоземци обаче ни най-малко не изнервя коренните жители на Залцбург. По-голямата част от тях са изключително сърдечни и благоразположени към гостите, изпълващи улиците и площадите на града. Такова топло отношение демонстрират продавачите по магазините и обслужващият персонал из хотели, кафенета и бирарии, които освен че са много любезни, винаги връщат рестоото точно до евроцент, а също и шофьорите на всякакви видове превозни средства, благосклонно даващи предимство на рояците щъкащи нагоре-надолу зяпачи-пешеходци, дори и там където няма очертани „зебри“.

Ники Нойски
Снимки автора

Залцбург са действително на твърде високо професионално ниво. Като подкрепа на горното се явява ожесточената инвазия, на която от втората половина на ноември е подложена „Солената крепост“ – особено в зоните около Residenzplatz и Dom. Там на площада пред великолепната барокова катедрала на Свети Руперт, считан за основател и покровител на града, се издига високо пишно украсена и осветена коледната елха. На свободното пространство около нея са разположени около стотина, а може би и повече ярко осветени и подредени с типичната германска педантичност пъстри щандове. Върху последните се кипрят най-разноцветни свещи, коледни играчки за елхата, карамелизирани плодове, шарени захарни пръчки, щолени (вид фруктов хляб), бретцели (немска разно-

хи и тенденции при продажбите им, понеже тълпите от посетители обикновено раздвояват вниманието си между подаръците и сергиите, на които щедро се предлагат чаши с пунш от типа jagertee (ловджийски чай) или глинтайн (греяно вино). И двете горещи напитки съдържат „ударни“ дози (за местните разбирания, естествено) алкохол (ром или червено вино), към който прибавят канела, зрънца карамфил, лимонени корички, сушени резенчета ябълка и лъжичка пчелен мед. Сервират се в красиви и обемисти чаши от керамика, целта на които е да поддържат напитката топла за по-дълго време. Удоволствието да гавъртнеш една или няколко такива загаряващи настойки определено си струва петте евро особено ако „забравиш“ да върнеш бокала, за да си го запазиш като скъп спомен от Рождество. Практичните домакини обаче изобщо не се сър-

ския чай и греяното вино. Няма никакво съмнение обаче, че именно тези питиета, които имат магнетично привличане и въздействие в студените зимни дни, са сред най-важните компоненти, гарантиращи успеха и посещаемостта на един уважаващ себе си Кристиндлмаркт, за какъвто се смята залцбургският. Нещо повече. Ефектът в съзвучие с тържествения коледен декор върши чудеса, като магически превръща процеса и на най-баналните покупки в незабавимо преживяване.

Друг важен атрибут, който задължително присъства на видно място в района на тържището при Domplatz, е Рождественската ясла, която иде да напомни на прекалите с греховните удоволствия все пак за религиозния произход на организираното празненство. В конкретния случай с

тежко пухтят големите железни казани, пълни догоре с жарава, върху чиито решетки палаво подскачат и пукат от неистовата жег печени кестени и картофи. Тези кулинарни глезотийки са страшно добро мезенце за любителите на jagertee, глинтайн или за още един от брендовете на „Солената крепост“ – бирата Stiegl. Пенливата напитка наистина е твърде вкусна и се произвежда по тези места от време оно, или по точно от втората половина на 1492 г. За ценителите на вкусната мръвка също е помислено прагматично, като почитателите на тази тежка гастрономическа дисциплина имат възможността да избират най-различни калибри и видове от широката гама на печените, варените и студено пушените местни колбаси – Tiroler Bauernwurst, Bockwurst, Bratwurst, Wei wurst, Leberk se и т.н. Вярно, че имената на последните са особено характерни за

Петя Колчева В сянката

на ЕВЕРЕСТ

„С какво мога да ангажирам вниманието ви, без да съм скучна? Всички истории започват по един и същи начин, а може би и свършват едновременно. Мечти, амбиции, състезание, порив да надскочиш хоризонта, възможности, отговорности, интриги, разочарования, преосмисляне... самота. Но моят личен живот лично аз преживявам само един единствен път и завинаги, без да мога да се върна назад и да поправа пропуските. Затова идва момент, когато е време, крайно време да се опитам да осъществя мечтите си. Толкова години живях в сянката на Еверест... Като нормално човешко същество аз имах нужда да споделя преживяното в месеците на кулминационно натоварване. В тази книга съм събрала писмата, изпратени до най-близките приятели. Тя не е пътепис, не е пътеводител. Тя е разказ за преживяването...“

...Най-накрая, след толкова години очакване, децата и майка ми ни изпроводи до двора на вратата, качихме се в таксито и потеглихме. Няколко дни по-късно експедицията започна.

Тя обхваща три етапа – пешеходен преход до базовия лагер (трекинг), който продължава 10–12 дни и включва задължителни почивки за привикване към височината; период на аклиматизационни изкачвания по маршрута към върха от около един месец, като те се редуват задължително с почивки в базовия лагер; опит за атака на върха, който заедно със слизането до базовия лагер би трябвало да отнеме 6–7 дни.

26.03.2009.....

Когато най-сетне слизахме на летището в село Лукла, на 2800 метра

височина, вали. Това е последният етап от маршрута, достъпен с транспортно средство. В ранния пролетен хлад и дъжда потеглям кротко по каменистата пътека на трекинга – „Най-сетне!“. Всички тегиби на ежедневието започват да отплуват назад, да избледняват. Защото Еверест е проект, който те обсебва. Той изисква цялата енергия да се концентрира, да се насочи само и единствено към него. Всичко друго за известно време губи ценност и значение. Попадаш в приказките. И то реално, а не на филм. Но всъщност, кой е истинският, кой е по-важният свят? Напред към детството...

Дълги пътеки корени вият във всички посоки.

Камени зидове – клекнали, скътали в пазва зародиш. Дълги мостове, вкопчени здраво в скалите отсреща.

Люлят ме, Господи, люлят ме Вятър и дъжд във косите ми, слънце и облак в очите ми... дъхави билки и слама, борови съчки в краката, вечер, жарави край бързея, влага и сън на открито...

Започва преходът до базовия лагер. Липсват ми само най-скъпите, най-близките хора. Липсват ми болезнено. Все пак сме двама, заедно сме. Имам другар под дъжда. Имам с кого да споделя нарастващото очакване, напрежението, дали ще се справя, дали ще оцелеем. Имам на кого да се усмихна, кой да ме подкрепи със спокойна ръка.

Постепенно започвам да се отпускам, съсредоточавам се. Вътрешното око се заозърта и се насочва само напред. Навлизаме в Планината. Всичко е ново, интересно, впечатляващо. Всичко ме радва, дори мокрото и хладното. В кратките периоди на съмнение изпитвам страх. Но удоволствието да се движат, да съм в безбрежните

Чувствам се като влюбена. Когато съм Тук, наистина се усещам млада.

Нищо не ме разсейва, нямам подредени забързани задачи, които да чукат на вратата като секретарката ми час по час, за да ми напомнят да ги свърша. Няма мобифони, и-мейли, тефтерчето е само за мисли, а не за срещи, натежали от за-

къснения като презрял грозд.

Към базовия лагер се движим по настлана с камъни, добре поддържана пътека. Като на екскурзионно летуване. Не бързаме, даваме време на организма си да привикне с височината. Почиваме в едно и също населено място по ден-два. Останалите участници в нашата група се оказват интересни, условията за живот са добри, храната – хубава, чайът – горещ и сладък, рискове няма. Аз мечтая. Съзнанието ми свободно се рее по върхарите, главата ми седи килната назад, врътат ме заболява от виждане. После ме об-

зема тъга, настроението ми се променя заедно с времето. Чувствам се самотна и несигурна. Шантава работа... Мъгла превзема долината и ведрата ми радост помрачи. Сега жадувам за ръката със нежна ласка – слънчеви лъчи.

27.03.2009.....

На третия ден ходене изкачваме стръмен баир, опасан от пълзяща нагоре в зиг-заг пътека. Със се-тен дъх достигахме Намче

на туризма. Доста посетители се отдават на пешеходен спорт, като достигат до базовия лагер, виждат Еверест от отсрещния хълм Калапатар, ако облаците и времето позволяват, и се прибират обратно до летището. Това отнема около две седмици и е прекрасно преживяване в духа на нашите летувания с преходи от хижа на хижа.

Постепенно се сменят всички сезони – от пролет с разцъфтели клони до зимни пейзажи с вечни ледове и урагани ветрове.

Навсякъде има възможност за ношуване в малки хижи-хотелчета, където и храната е прилична. Местните хора работят с огромно желание и старание, искат да угодят на гостите си с каквото могат.

В Намче оставаме няколко дни, за да привикнем с височината.

Намче Базар 28.03.2009.....

Намче е в циркус, в дъното. Над него са щръкнали на право в небето скално-бели върхове, ужасяващо стръмни, с почти отвесни стени и улеи, в гърлата на които лътят заледени водопади.

Планината, по хълмовете на която пълзи градчето, прилича на голям, естествен амфитеатър, а в центъра му белее ступа – будистка камбанария. Стара, голяма, кой знае откога стои там – бял обелиск, фокусиращ в себе си енергията на вселената. Над нея в широки хоризонтални дъги, като редове на античен стадион, са поникнали къщички, къщи, хотелчета, хотели, заведения, манастири, ня-

саяващо стръмни, с почти отвесни стени и улеи, в гърлата на които лътят заледени водопади.

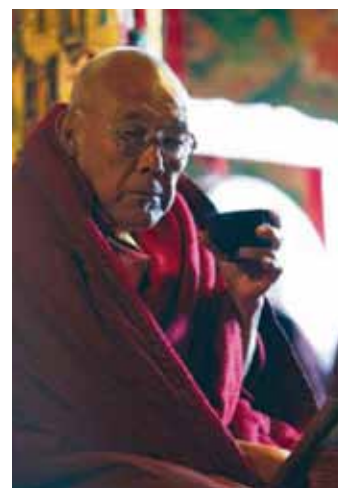
Природата тук е истински сурова. Яковите (високопланински животни между крава и коза) се радват дори на мърш, а на трева могат да се надяват само далеч по-надолу.

Последните години шерпите процъфтяват благодарение

С тази книга протягам ръка към най-любимите си хора. Тя съдържа истината, както аз я видях, почувствах и осъзнах. Разкрива дълбочината и обхвата на моя егоизъм. Проектът Еверест изискваше от мен пълна концентрация, използва цялата ми енергия, повечето ми умения и опит. Аз взех по нещо от всички около мен, дори не попитах за разрешение.

Заграбих – и то от тези, които най-много ме обичат. Онова, което ми дадох, беше в мен през цялото време. Иначе нямаше да успея. А сега? Сега се завръщам бавно към всекидневието, към устоите, откъдето съм тръгнала. Защото, ако са стойностни, дори и незначителните събития в живота сияят с мека, почти незабележима светлина. Само Еверест се откроява, изваян от изгаряща радиация. Сега отново идва ред да давам.

29.03.2009.....

С тази книга протягам ръка към най-любимите си хора. Тя съдържа истината, както аз я видях, почувствах и осъзнах. Разкрива дълбочината и обхвата на моя егоизъм. Проектът Еверест изискваше от мен пълна концентрация, използва цялата ми енергия, повечето ми умения и опит. Аз взех по нещо от всички около мен, дори не попитах за разрешение.

Заграбих – и то от тези, които най-много ме обичат. Онова, което ми дадох, беше в мен през цялото време. Иначе нямаше да успея. А сега? Сега се завръщам бавно към всекидневието, към устоите, откъдето съм тръгнала. Защото, ако са стойностни, дори и незначителните събития в живота сияят с мека, почти незабележима светлина. Само Еверест се откроява, изваян от изгаряща радиация. Сега отново идва ред да давам.

кои от тях все още в строеж.

Градчето процъфтява. Вият се тесни, претрупани със стока улици, а от тях стълби водят нагоре или надолу към съседите. Сякаш горните сгради са на покрива на тези под тях. Криви проходи, тъмни потайности, малки тераси със столчета и маси за туристи. Разхождат се животни, мирише на прясно опечени кифли и говежди тор. Но все още е твърде рано за сезона и тълпата от зяпачи тепърва ще дойде.

Местните хора са любопитни и услужливи. Търговците скачат в мига, в който застанеш пред сергелчетата, готови и от мазето си да извадят някоя абсолютна ненужна джунджурия, само и само нещо да продадат. Има всичко за планината – цялата гама екипировка, от необходимото за разходка в слънце и пек, в дъжд и сняг, до тежкото снаряжение за изкачване на Еверест. Има и антики от Тибет, и прекрасни бижута от хималайски коралови мъниста, и рисунки от местния художник – наивно романтични, с ярки по детски багри и семпъл рисунок.

Зяпаме, мотаем се, пием кафе, и то от машината – голяма рядкост. В тези краища на света традиционното пиене е чай. Кафето го разбират само като чай – от нескафе, и то разрежено. Направо е нетърпимо, освен това допълнително разтупква сърцето. То, от височината, на нас все нещо ни е криво. В Намче оставаме няколко дни, за да привикнем към това надморско ниво. На следващия ден се разхождаме из околните села, по баирите над Намче. В късния следобед слизаем обратно. Пазарният ден е към края си, има събор и кой знае какво още.

Еверест, видян за пръв път от хълмовете над Намче Базар, обвит в бури

29.03.2009.....

Продължава в следващия брой

Уникални срещи с уникални творци

Дните на десетия **Международен фестивал за планинарско кино, Банско, 2010** вече са история. Зрителите междуременно станаха свидетели на дузина прекрасни презентации и изложби. Фестивалът донесе много красиви преживявания и емоции на банскалии и гости, незабравими ще ос-

разбира лесно от всеки зрител, независимо от неговата възраст, пол и планинарски интерес.

Често пъти отделните филми събуждат в нас любопитството и познанията за нашето духовно начало. Гладът, който съществува във всеки от нас за възприемане на чистата природа, за отваряне на

зъм Енрико Абрам, макар и вече на 88 години, разказа за първата успешна експедиция на K2 през 1954 г. Успех, постигнат със строга дисциплина и забавни забрани. Любимец на публиката стана и друг гост на Фестивала, италианският алпинист, оператор и режисьор Елио Орланди, изкачил

великолепни кадри. През 1992 г. създава и киностудията „Serac Adventure Films“, но продължава да работи и за „MacGillivray Freeman Films“, за която снима спечелилия многобройни отличия филм за триизмерно кино (IMAX) „Алпите – гиганти на природата“. Носител е на множество награди от 40 международни фестивала на планинарското и документалното кино. Но както сам отбелязва по време на презентацията, не прави филми в преследване на отличия, а за да открива нови, неизследвани територии и преживявания. Майкъл е желан партньор в реализация на проекти

на „National Geographic Television“, N B C, CBS, ABC, E S P N,

най-величествените скали в Патагония и заснел най-красивите филми за нея.

Две представяния бяха особено силни. Невероятна бе презентацията на американеца Майкъл Браун, който не само е бил четири пъти на Еверест,

Десети Международен фестивал за планинарско кино (размисли по време на антрактите)

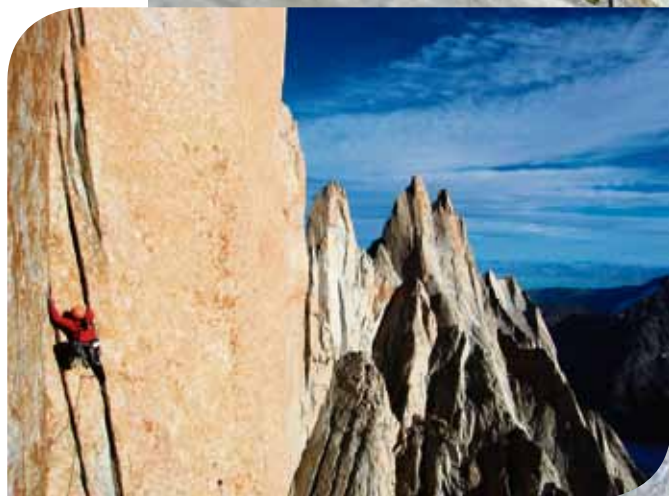
танат срещите с цяла плеада от величия в екстремните планински спортове.

В програмата тази година бяха включени над 80 филма от 27 страни. Шест държави дебютираха със свои филми в Банско. Фестът представи най-доброто от световното кино на тема планини, екстремни спортове, приключения и пътешествия, а почти всички филми от програмата вече бяха получавали награди от най-големите фестивали на планинарското и документалното кино в света в последните две години.

Защо ни е нужен Банско филм фест? Въпреки, че сме заобиколени от технологични постижения, съществува дълбока и належаща нужда да открием щастието и човешката радост, значението и целта на живота по начин, който технологиите не могат да ни предложат. Докато прегръщаме технологичните чудеса, забравяме, че една от най-важните ни нужди като личности е да бъдем чути, да намерим и създадем естествеността и да направим връзка със сърцата, умове и души на другите. На сродните нам души... Планинарското кино задоволява напълно тези нужди!

По време на фестивалните дни ни бе осигурена една древна форма на общуване, която не разчита само на артикулация на думите, а използва един много по-основен език – емоциите, изразени чрез великолепието от картини и звуци. Магията на екстремното кино показва силни изрази на страх и триумф, на върховни физически усилия и щастлива усмивка там горе, на върха или дълбоко под земята. Тази фундаментална непринуденост на кинематографския израз, която прави филмовото повествование перфектно изразно средство, се

нашите сетива за нейните безкрайни ритми, багри и проявления, беше задоволен от това, което видяхме на екрана. А именно – величието на човешкия подвиг, пресъздаден от ненадминати майстори на режисурата и оператор-

ското изкуство.

Срещата с един от прочутите гости – германският катерач Алекс Хубер, за когото казват, че е преодолял гравитацията, остава незабравими впечатления. Той представи в своя лекция петото измерение, в което се намира катерача, като емоционално привличане между човека и планината. Хубер остави своя отпечатък и за стената на славата, но това бе само материалния спомен от посещението му. В Банско любителите на приключения се срещнаха и с един друг велик алпинист – Еرار Лоретан, който е носител на Хималайската корона, заслужил я заради изкачването на всичките 14 върха над 8000 м. А живата легенда на италианския алпини-

но е заснел едни от най-добрите кадри въобще на 8848 м. Особено впечатляващ бе разказа за заснемането на филма „По далеч отколкото виждат очите“, чийто герой е Ерик Уихенмайър, първият слеп алпинист, стъпил на Третия полюс. Както и началът на правене на филма „Завръщане на Еверест“ във формат 3D IMAX на знаменитата калифорнийска студия „MacGillivray Freeman Films“, на който Браун е и сърежисьор. Изкачванията му във всички континенти са интресни поради това, че от всякъде той донася

OLN, BBC, „Rush HD“ и „Discovery Channel“, така че негови филми попадат често в програмите на тези телевизии.

Другата презентация, силно аплодирана, бе тази на Алекс Хубер, един от най-големите катерачи в историята на алпинизма. Макар и млад, роден през 1968 г. в Тростберг (Бавария), той заедно с брат си Томас прави почти

Алекс Хубер

невъзможност в алпинизма по абсолютната вертикала. Професионален алпинист и катерач. По образование е физик, а от 1992 г. е дипломиран планински водач и ски-учител. Демонстрира изключителна разностранност, като най-силен е в най-екстремната и най-адреналиновата разновидност на алпинизма – катеренето по големи стени (big wall climbing). Само из-

„Да стъпиш на Мон Блан“

с награда за най-добър български филм на международния фестивал на планинарския филм БАНСКО ФИЛМ ФЕСТ...

Филмът е разказ за смела и дръзка българска история.

На 1 август 1990 г. Иван Кожухаров катери в района на Монблан, когато огромен каменопад се стоварва върху него и го обездвижва напълно. Младият българин остава да се лекува и живее в Женева и изглежда, че каменната лавина напълно му е отрязала обратния път към върховете. Но - на 8 септември 2010 г. Иван Кожухаров стъпва на Мон Блан (4 810 м.) заедно с 35 свои приятели.

В експедицията е използвана единствено физическата сила на участниците.

Координацията на екипа и логистиката в България, Франция и Швейцария са извършени от Иван Кожухаров. Подготовката за изкачването на връх Мон Блан трае повече от три години.

„Самата истина е това, че Иван ни заведе на Мон Блан, а не ние го изкачихме“. **Петко Тотев, участник в екипа**

„Чувствах се по-добре вътрешно... Че имах възможността да бъда толкова близо до Иван от целия този голям екип“.

Георги Пенев, ръководител екипа на шейната

„Ние не бяхме там заради върха. Бяхме там заради споделянето и това е ключовата дума. Всички споделихме нещо... Споделихме един връх, споделихме едно усилие, един бивак, един изгрев... Това са нещата, които са по-запомнящите се...“.

Георги Георгиев-Черния, технически ръководител на екипа

„Красотата и достойнството на този проект може да накара всеки човек да се опита да се види в една такава картина“.

Дойчин Боянов, участник в екипа

Филмова реализация: Александра Ненкова, Веселка Кирякова, Мирослава Иванова

Оператори: Петко Тотев, Радослав Илиев

Оператори на интервютата: Димитър Скобелев, Стефан Куцаров

Филмът е осъществен с професионалната помощ на: Мариана Вълканова, Милена Иванова, Наташа Гал, Владислав Петров, Стоян Хитров, Лъчезар Аврамов, Милко Лазаров, Христо Живков

брояването на постиженията му от последните няколко години буди удивление и възхищение: от първо изкачване по „Белависта“ през 2001 г. на Чима Овест в Долomitите (Италия), до първото free катерене (заедно с Томас Хубер) през 2009 г. по „Eternal Flame“ на безименна скална кула на Транго (6239 м) в Пакистан. Победил гравитацията, той катери дори без осигуровка страховити скални стени и надвеси. Скоростните изкачвания и премиерните маршрути в свободен стил са негова запазена марка.

Всъщност, всички тези хора са уникални творци. Гледайки филми и участвайки в живите срещи, ние се чувствахме и свързани физически с обекта и героя на филма. В този момент на чисто възприемане на филмовата история, която е запечатана от камерата и микрофона, ние мислено приветствахме човека направил тези кадри. Именно той, с неговата мисъл и действие, проявили се в природата, магически ни помага да си спомним за нашата понякога закърняла връзка с нея. И да възкликнем: това са моите красиви и скъпи на сърцето ми планини! Тях обичам и милея!

Алексей Стоев
м. ноември, Банско

Горещите зимни фестивали

Фестивалът на тангото в Буенос Айрес

Горещото сърце на Буенос Айрес бие с ритъма на тангото, а страстта на града не угасва. Потопете се в магията на един от най-чувствените танци и посетете фестивала на тангото през февруари. Залите за танго са отворени, а улиците се изпълват с танцуващи млади хора. За по-неопитните има дори безплатни уроци по танго.

Карневале

Географски по-наблизо се провежда друг забележителен карнавал – този на Венеция. Улиците отново се изпълват с хора, които танцуват, преоблечени до неузнаваемост. Фойерверките, представленията, акробатичните номера и фокусите правят духа на карнавала още по-неудържим. Обикновено събитието се провежда в началото на февруари.

Скокове на полярните мечки

Зад това необичайно име се крие един от любимите фестивали на хората в Аляска. "Скоковете на полярните мечки" означава обличане на шантави костюми и скачане във вода с благотворителна цел. „Подаването на грозна риба“ е игра, при която отборите си подават съомга. Едва ли има нужда да се уточнява, че смехът не спира месеци след фестивала.

Карнавалът в Рио

Това събитие едва ли може да се представи и в същото време едва ли има нужда от представяне. Това е един от най-необузданите фестивали в света: карнавалът в Рио де Жанейро.

Екзотичните, сексапилни танцори и танцорки обличат най-пъстрите си и предизвикателни костюми и изпълват улиците на града. Особено много хора се съсредоточават близо до плажа Ипанема. Кулминационната точка на фестивала е самба парадът.

Зимната музикална конференция

Ако желаете да видите, че Маями е все така изпълнен със звезди, можете да дойдете тук за зимната музикална конференция. През март всяка година дните и нощите се сливат и музиката събира обикновените хора и знаменитостите. Тук за първи път прозвучават някои от най-популярните диско парчета, а гостуващите диджеи успяват да съберат и да забавляват повече от 40 хиляди души.

Филмовият фестивал „Сънданс“

Популярността на най-големия независим филмов фестивал „Сънданс“ се дължи до голяма степен на неговия създател Робърт Редфорд. Фестивалът се провежда през януари в Парк Сити (Юта) и привлича целия световен киноелит. На партитата не може да се вмъкне всеки, но дискусиите, конференциите, баровете и улиците са не по-малко удобно място за „случайни“ срещи. Тук е удобно място и за почитателите на скиите и другите зимни спортове.

Царство на снега

В продължение на три уикенда през февруари канадската столица Отава се превръща в зимна феерия. В леденото царство Snowflake Kingdom (букв. „царството на снежинките“) има над 30 грамадни писти, състезания по правене на ледени скулптури, изложби и всевъзможни зимни игри. Можете да карате кьнки по замръзналия канал Ридо, който е около 8 км.

Празничната трапеза - не прекалявайте

Как да направим така, че празничната трапеза да бъде и здравословна, ни съветват в навечерието на Рождество и Нова година диетолози от Университета на Тексас. Според тяхното мнение, достатъчни са не толкова значителни промени, които могат дори да останат незабелязани от гостите, а в същото време храната ще стане по-малко калорична и значително по-здравословна. Ето как:

- Ако в някое ядене по рецепта трябва да сложите чаша захар, сложете 3/4. По същия начин постъпете, ако става дума за сол.
- Вместо сметана ползвайте по-гъсто мляко или нискокалоричен бульон (в зависимост от рецептата).

Вместо (поне част от) яйцата в баницата слагайте повече

кисело мляко.

- Ползвайте кафява вместо бяла захар
- Част от яденетата пригответе на пара, а не на скара.
- В никакъв случай не тръгвайте от къщи гладни. Хапнете някакъв плод - ябълка, банан или портокал. Те ще утолят първичния глад.
- Сядайки на масата, не се нахвърляйте върху всичко. Започнете с пресните салати.

ти, но не и с тези, които съдържат майонеза. Избягвайте пикантната храна - тя само разпалва апетита.

- Старайте се да се храните бавно, като сдъвкватите внимателно храната.
- Насочвайки се към топлите предястия, не забравяйте, че не трябва да смесвате месните продукти с рибни. Новогодишните празници са дълги и има време да опитате от всичко.
- Особено внимание обърнете на алкохола. Най-добре е да пиете вино или шампанско, защото те действат добре на храносмилателния тракт. Но и с тях трябва да си знаете мярката - 2-3 чаши са предостатъчни.
- Силните алкохолни напитки са висококалорични, те засилват апетита. Не пиете концентрат на гладно
- преди това задължително хапнете нещо, макар и малко.

- Добре е шоколадовите бонбони или тортата да се консумират с различни плодове: парченца портокал или киви. Калоричността на екзотичните плодове е по-ниска, отколкото на родните.

- Стрежете се да се храните с прекъсвания. Танцувайте, играйте с деца, разходете се. Ако все пак сте преяли, задължително На следващото утро пиете повече течности, а физическите упражнения и контрастният душ са задължителни.

ЧЕСТИТ ЮБИЛЕЙ!

Повече от 50 години Атанас Велчев практикува пешеходен туризъм като член на Туристическо дружество „Ибър – град Долна баня. Той е участник във всички прояви на планинарското дружество, както и в много походи на БТС. Атанас Велчев е дългогодишен член на Управителния съвет на долнобанското дружество и над 10 години председател на Ревизионната му комисия. Носител на много отличия на БТС, между които покорител на планинските първенци, отличник на БТС, златен орден за особени заслуги, както и награждаван многократно с грамоти и отличия за своите туристически участия.

Във връзка с неговия 70-годишен юбилей, Управителният съвет на ТД „Ибър“- Долна баня, направи предложение до УС на БТС - София за награждаването му с най-голямото отличие на Туристическия съюз, а

ТД "Ибър", гр Долна Баня

именно медала „Алеко“.

Сигурно няма български връх, хижа и пътека, които Атанас Велчев заедно със своята съпруга Мария, а в последните години и с неговите деца и внуци, да не е покорил и извървял. И не случайно долнобанските туристи днес ги сочат за най-туристическото семейство.

Във връзка с 70-годишния юбилей на нашият приятел и планинар Атанас Велчев, му желаем още дълги години здраве и бодрост, и все така да бъде сред първите в походната колона и да насърчава младите към покоряването на много планински и житейски върхове!

Планинска
спасителна
служба

**При нещастен случай
дежурни телефони:**

GSM: 088 1470

за абонати на MTel и VIVATEL
0887 100 237/238

ати на останалите оператори:

02 963 2000

стационарен телефон

Издава: Издателска къща “Ехо” ЕООД

Изпълнителен директор: Мариана Филчева

Адрес на редакцията:

1000 София, бул. "Васил Левски" № 75, ет. 5, ст. 525, ПК 427

Тел: 02/ 93 00 680; Факс: 02/986 22 55 ; ISSN-0205-0943

e-mail: exobts@gmail.com; eho@btsbg.org; www.btsbg.org

Срокът за приемане на материали е до 20 число на съответния месец

ОТГОВОРЕН РЕДАКТОР: Нина Мишкова

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ: Милен Вълков – председател на СБЖ; проф. д-р Витан Влахов; инж. Иван Петров – председател на Българската асоциация по картография; доц. Сандю Бешев – алпинист, историк на българския и световния алпинизъм; Георги Кърпачев – председател на Републиканската комисия по маркировка при БТС, доц. Кънчо Долапчиев

Графично оформление и предпечат: Милен Алексиев

Печат: “Дружба”

Нова година сред природата

Ако все още не сте решили къде и как да прекарате празниците, ние ви предлагаме нашите атрактивни, на достъпни цени офери. Защо този път не избегнете примамливите екзотични и не по джоба на всеки предложения на туроператорите и не забийте в лоното на прекрасната ни природа? Чистота, красота, кристален въздух, уют на топъл дом в планината – това ви предлагат хижите на БТС. И още – сняг, тази година

много сняг, с всички снежни забавления. За скиорите – добре обработени писти, за децата – радост и веселие. Но – побързайте с резервациите! Все още има места за:

УЦ „Мальовица“ – 2 нощувки и празнична вечеря – 118 лв.

3 нощувки и празнична вечеря – 135 лв.

За всяка допълнителна нощувка ползвате отстъпка:

За възрастни – н. 14 лв., а за деца над 6 год. – 10 лв.

Стаите са със санитарен възел, парно отопление, има просторен ресторант.

Х-л „Кисловодск“ – Велинград – 2 нощувки, 2 закуски, празнична вечеря, дисководещ – 138 лв.

Стаите са с 2 и 3 легла, санитарен възел, парно отопление и просторен ресторант. В близост е м. Юндола.

Х. „Яворов“ – над Разлог – 1 нощувка с празнична вечеря – 47 лв.

Х. „Алеко“ на Витоша – 1 нощувка с празнична вечеря – 90 лв.

2 нощувки с празнична вечеря – 100 лв.

Х. „Изгрев“ – Родопи – 2 нощувки с празнична вечеря – 60 лв.

Х. „Академик“ – Западни Родопи – 2 нощувки с празнична вечеря – 65 лв.

Материала изготви
– Тони Ушева

Обадете се, ние ще ви помогнем при вашия избор и ще направим всичко възможно, за да задоволим вашите желания.

Повече информация за офертите и резервации ще получите на познатите ви адрес и телефони:
Инфоцентър – БТС, бул. „В.Левски“ и ул. „Гурко“
– подлеза 02 980 12 85, 0882 966 320, 0882 966 319

Вълкът – ловец и пътешественик

ПРИРОДАТА ГО Е ДАРИЛА
С НЕВЕРОЯТНИ СПОСОБНОСТИ

За вълка знаем много – агресивен хищник, злодей, заплаха за горския мир. Но познаваме ли всичките невероятни способности, с които Природата го е дарила? Знаем ли за онези негови козове, правеци го ловец по рождение? Или за маниерите, с които заобикаля заложените пусии и избягва цевите на пушките? Ето някои факти, подкрепени с цифри.

За издръжливостта на вълка говорят възможностите му на пътешественик. В тръс със скорост 8–10 км/ч той може да измине десетки километри, при това в минусови студове и при снежна покривка. Прави такива преходи почти всяка нощ и така поддържа оптимална форма. От студа го предпазва гъстата му и дълга до 8 см козина. Когато се наложи да преследва жертвата си обаче, той развива до 60 км/ч. С неговите маратонски възможности се обясняват обширните му местообитания, които може да достигнат до 1500 кв. км. Често се случва ловци да за-

бележат вълчи следи, но така и не се стига до срещи с вълци при излетите им. Те са се натъквали на преминаващи пътешественици.

По време на лов разчита преди всичко на обонянието си и на посоката на вятъра. Надушва потенциалните си жертви от километър и дори повече, далеч преди да е имал възможността да ги види. Слухът му също е изтънен и му помага в намиране на храна. Яде всичко, което се движи, но определено има предпочитания към по-големи „хапки“. Издържа на глад, може и две седмици да изкара „на пости“, пък когато му се отдаде възможност, не би се поколебал да натъпче трубуха си с до 10 кг месо. Ако все пак стигне предела на възможностите си, ще прикрие плячката и ще се върне при нея в следващите дни.

Ловува самостоятелно или на глутници, в които се събират по 5–8 вълка, рядко повече. Използва различни ловни прийоми – веднъж напада от засада, друг път упорито преследва жертвата си, докато тя загуби съпротивителни сили.

В устата си има цели 42 зъба, като предните 4 (по два отгоре и отдолу) са дълги по 4–5 см и са изключително остри и здрави – вълчата захапка обикновено е смъртоносна за жертвата. Именно на нея разчита, когато трябва да се справя с някое доста по-едро от него животно.

Въпреки всичките си способности вълкът се плаши от човека и избягва срещи с него. Пак благодарение на слух и обоняние, усеща близостта на хора и благоразумно се оттегля, знаейки, че нищо добро не може да очаква от тях. Затова и срещите с ловци са епизодични и имат по-скоро случаен характер.

Няма спор по въпроса, че вълкът е най-изявеният хищник по нашите земи. И от приказките знаем колко е кръвожаден и агресивен, колко е издръжлив и същевременно хитър. Затова всеки ловец, имал късмета да отстреля вълк, помни този епизод до края на живота си, а обработеният впоследствие трофей се пази като реликва.

Младен Добрев

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА
„НАСЛУКА“

Дядо Коледа невини е бил такъв, какъвто го познаваме днес. В древността човекът, който раздава подаръци, се наричал Свети Николай. Той е роден в земите, където днес се намира Турция, през 300-а г. Бил роден в богато семейство, но много малък останал сирак, тъй като родителите му починали. Николай израснал в манастир и когато бил едва 17-годишен, станал най-младият свещеник. Невероятно много истории описват неговата щедрост. Той раздал фамилен богатство под формата на подаръци на всички нуждаещи се, като най-щедър

да“. Поемата бързо станала популярна не само в Америка, но и в Европа. В Холандия героят на Мур придобива известност като Sinter Klaas, откъдето идва и Санта Клаус, както наричат добрия старец в САЩ. През 1863 г. карикатуристът Томас Наст от Ню Йорк за първи път нарисувал Дядо Коледа. В празничното издание на „Харпърс Магазин“ той пуснал картинки на стареца, но вече с човешки ръст, бяла брада, закръглено тяло и дрехи от червен сатен, шапка със заострен връх, обувки с обли върхове и бял колан. Наст нарисувал

Сагата Дядо Коледа

бил към децата. Според легендите Николай пускал торби с подаръци през комините или пък ги хвърлял през прозорците. Начинът, по който раздавал подаръците, и до днес е останал непроменен.

По-късно Николай бил ръкоположен за епископ, а шапката му, дългата дреха, бялата брада и червеното наметало се превърнали в негова запазена марка. След смъртта му той бил провъзгласен за светец. Образът на свети Николай се свързва с щедростта и добротата и той се смята за първообраз на съвременния Дядо Коледа. Добрият старец, такъв, какъвто го познаваме днес, се ражда във въображението на збоденаря Клемент Кларк Мур през 1822 г. Тогава американецът написал поемата „Разказ за посещението на свети Николай“. В творбата си Мур описал Дядо Коледа като закръглено джудже, което идва с шейна от Севера, дърпана от осем елена. В дните преди Коледа той ходил от покрив на покрив, тихичко се спускал по комина, за да влезе в домовете и да остави подарък на децата във висящите до камина чорапи. Клемент Мур написал поемата като подарък за децата си. През 1823 г. той я публикувал, като не написал името си, а заглавието променил на „Нощта преди Коле-

Тийнейджърите го искат по-модерен и без брада

Дядо Коледа трябва да бъде по-модерен, без брада и да съблече традиционния си червен костюм, смятат британските тийнейджъри, цитирани от в. „

Таймс. Изданието се позовава на изследване, направено сред младежите над 16 години, за това как трябва да изглежда добрият старец, който раздава подаръци. Голяма част от тийнейджърите, участвали в проучването, искат Дядо Коледа да има по-модерен външен вид. Според тях старецът трябва да захвърли червения си костюм и да започне да се облича в дрехи, изработени от известни модни дизайнери. Младежите намират голямата дълга брада за старомодна, а мобилният телефон – задължителен аксесоар, който Дядо Коледа трябва да притежава.

също и дома на Дядо Коледа, с малка работилница за играчки, която се намирала на Северния полюс.

Добродушиният старец наблюдавал всички деца по света и в огромна книга записвал малчуганите, които са били послушни през годината. Образът на Дядо Коледа печели световна популярност благодарение на рекламата на „Кока-Кола“. През 1931 г. художникът на компанията Хадън Сандблъм направил реклама, в която старецът в червени одежди пие популярната напитка. От този момент Дядо Коледа се превърнал в любимец както на децата, така и на родителите в целия свят.